

PRÁVNICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE
katedra obchodního práva

diplovová práce na téma:

Průmyslové vzory

vedoucí diplomové práce:
JUDr. Zuzana Slováková, Ph.D.

Praha 2008

Kristina Gambová
Ondříčkova 503/29
Praha 3 130 00

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Praze 1. dubna 2008

Kristina Gambová

Poděkování

Děkuji vedoucí mé diplomové práce

JUDr. Zuzaně Slovákové, Ph.D. za její cenné rady, připomínky
a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování této diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD.....	1
1 PRŮMYSLOVÝ VZOR.....	2
2 PRAMENY PRÁV Z PRŮMYSLOVÉHO VZORU V MINULOSTI A DNES.....	5
2.1 Historický vývoj a zákon č. 207/2000 Sb.....	5
2.2 Prameny evropského práva.....	7
2.3 Mezinárodní prameny.....	10
3 PŘEDMĚT OCHRANY.....	15
3.1 Podmínky ochrany.....	15
3.1.1 Novost.....	15
3.1.2 Individuální povaha.....	17
3.2 Výluky z ochrany.....	21
3.2.1 Průmyslové vzory dané technickou funkcí a průmyslové vzory vzájemného propojení.....	21
3.2.2 Průmyslové vzory odporující veřejnému pořádku nebo dobrým mravům.....	23
3.2.3 Průmyslové vzory, u kterých je v České republice zapsán shodný průmyslový vzor s dřívějším právem přednosti.....	23
4 ROZSAH OCHRANY.....	26
5 DOBA OCHRANY.....	29
6 ŘÍZENÍ PŘED ÚŘADEM.....	31
7 PRÁVA K PRŮMYSLOVÉMU VZORU.....	35
7.1 Právo na průmyslový vzor.....	35
7.2 Zaměstnanecký průmyslový vzor.....	36
8 PRÁVA VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZÁPISU PRŮMYSLOVÉHO VZORU.....	38
9 OCHRANA PRÁV Z PRŮMYSLOVÉHO VZORU.....	43
9.1 Soukromoprávní prostředky ochrany práv z průmyslového vzoru.....	43
9.2 Veřejnoprávní prostředky ochrany práv z průmyslového vzoru.....	47

10	ZÁNIK A VÝMAZ PRŮMYSLOVÉHO VZORU.....	50
11	(PRŮMYSLOVÝ) VZOR SPOLEČENSTVÍ.....	52
	11.1 Nezapsaný (průmyslový) vzor Společenství	52
	11.2 Zapsaný (průmyslový) vzor Společenství a řízení o přihlášce (průmyslového) vzoru Společenství.....	54
	11.3 Prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru Společenství a právo majitele vzdát se (průmyslového) vzoru Společenství.....	57
12	ZTAH NÁRODNÍCH ZAPSANÝCH PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ A (PRŮMYSLOVÝCH) VZORŮ SPOLEČENSTVÍ	58
	ZÁVĚR.....	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64

ÚVOD

Téma této diplomové práce zní „Průmyslový vzor“. Průmyslový vzor má na jedné straně blízko k vynálezům (užitným vzorům), ale na straně druhé je neméně vzdálen od díla autorského (dílem užitého umění). Právě tato „dvojakost“ činí z průmyslových vzorů zvláštní předmět průmyslového vlastnictví. Díky svému balancování na hraně umění a techniky je, co do zájmu odborné veřejnosti a zákonodárců, poměrně opomíjen.

Moderní společnost je obklopena výrobky, na kterých jsou průmyslové vzory aplikovány. Vzhledová složka hraje při výběru výrobku konečným spotřebitelem podstatnou roli. Konečný spotřebitel přednostně na trhu hledá výrobek za účelem splnění konkrétní funkce. V tomto okamžiku mu trh nabídne řadu stejně funkčně určených výrobků a spotřebitel mezi nimi vybírá hlavně podle designu daného předmětu.

Všudypřítomnost a nespravedlivé opomíjení průmyslového vzoru mě vedly k rozhodnutí zpracovat danou problematiku v této práci.

Pokusila jsem se podat stručný náhled na vývoj průmyslového vzoru od počátků kodifikované právní úpravy až po současnou platnou právní úpravu. Průmyslový vzor získává jiné rozměry v souvislosti s mezinárodním právem a členstvím České republiky v EU. Z tohoto důvodu je poměrně velká část této práce věnována pramenům evropského a mezinárodního práva a průmyslovému vzoru Společenství je věnována samostatná kapitola. Zbývající část práce je průřezově věnována platné právní úpravě průmyslového vzoru. Písemné zpracování konkrétních otázek je doplněno obrazovými přílohami nebo rozhodnutími Úřadu průmyslového vlastnictví (dále též „Úřad“) či soudu.

Není v moci diplomové práce pohlédnout na průmyslový vzor ze všech úhlů, které by stály za písemné zpracování. Pokusila jsem se průmyslový vzor zpracovat, podle mého názoru, v nejmenším možném rozsahu práce, a i tak je zde řada otázek, které zůstaly nespravedlivě opomenuty buď úplně nebo jsou v textu pouze zmíněny.

Poslední kapitola je vedena snahou shrnout poznatky, kterých jsem při zpracování této práce dosáhla.

1 PRŮMYSLOVÝ VZOR

Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích (dále jen „ZOPV“ nebo „zákon č. 207/2000 Sb.“) definuje v § 2 průmyslový vzor jako vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení.

Průmyslový vzor je tedy definován jako plošný nebo prostorový vzhled výrobku nebo jeho části. Výčet znaků, kterými je průmyslový vzor charakterizován, je demonstrativního charakteru. Zákon tedy nevylučuje některé další znaky (např. váha výrobku, ohebnost, atd.) ve výčtu výslovně neuvedené, které taktéž mohou být důležitým prvkem průmyslového vzoru.

Vzhled výrobku jako jeden z pojmových znaků průmyslového vzoru je zákonem chápán jako skutečnost, která je zjištělná zrakem či hmatem. Není přitom relevantní, jaké estetické úrovně daný výrobek dosáhl.

ZOPV užívá pojem průmyslový vzor pro označení vzhledu výrobku bez ohledu na to, zda je průmyslový vzor chráněný zápisem do rejstříku či nikoli. V okamžiku, kdy je však na výrobek požadována ochrana průmyslovým vzorem, musí takový výrobek splňovat podmínky zápisné způsobilosti v zákoně uvedené.

Výrobek zákon definuje jako průmyslově nebo řemeslně vyrobený předmět, včetně součástí určených k sestavení do jednoho složeného výrobku, obal, úprava, grafický symbol a typografický znak, s výjimkou počítačových programů (§ 2 ZOPV).

ZOPV tím, že zařadil jmenovitě určený grafický symbol a typografický znak, učinil průlom do tradičního chápání výrobku jako „prostorového nebo plošného předmětu, který má pevnou, hmotnou formu a je stálý v čase“¹.

Na rozdíl od předešlé právní úpravy ZOPV umožňuje i ochranu průmyslových vzorů ručně vyrobených výrobků, a to za splnění podmínky jejich opakovatelnosti.

Průmyslový vzor jako vzhled určitého předmětu je neoddelitelný od výrobku, který je jeho nositelem. Toto konstatování je stěžejní při rozlišování pojmů design

¹ Rýdl, Jan, Průmyslový vzor a zpracování přihlášky průmyslového vzoru
Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2002, str. 11

a průmyslový vzor. Design jako ornamentace či dekor je přenosný z výrobku na výrobek, není tedy pevně spojen s jeho nosičem, a tudíž mu nemůže být poskytnuta ochrana průmyslovým vzorem z nedostatku zmíněných pojmových náležitostí.

ZOPV poskytuje ochranu také součástce složeného výrobku, na které je průmyslový vzor aplikován. Taková součástka může požívat právní ochrany pouze v případě, že i po jejím začlenění do výrobku zůstává při běžném užívání viditelná a zároveň sama o sobě splňuje požadavek novosti a individuální povahy. Složeným výrobkem je pak výrobek, který se skládá z několika součástí, které mohou být vyměněny, a které umožňují rozebrání a nové sestavení výrobku (typicky v oblasti automobilového průmyslu).

Vzhled výrobku může být chráněn nejen jako průmyslový vzor, ale může být zároveň i předmětem autorskoprávní ochrany (zejména v případě děl užitého umění) nebo ochrany známkové.

Za úvahu jistě stojí vztah průmyslového vzoru k autorskému dílu (dílu užitého umění). Autorský zákon i ZOPV připouštějí souběh právních režimů ochrany. Současně platí zásada nezávislosti těchto právních režimů. Zákon tímto vyhověl nárokům na harmonizaci práva průmyslových vzorů v členských zemích ES kladené Směrnicí č. 98/71 ze dne 13. října 1998 o ochraně průmyslových vzorů.

Dílo užitého umění je považováno za dílo výtvarné, takové dílo má sloužit jak účelu estetickému, tak účelu užitému. Jde zejména o umělecké sklo, umělecký nábytek, umělecké textilie apod. Estetická hodnota je čistě subjektivní kategorií, a to, co je jedním považováno za podprůměrný „výtvar“, může být jiným hodnoceno jako velmi zdařilé estetické ztvárnění konkrétního předmětu. Nicméně k tomu, aby bylo dílo užitého umění chráněno jako dílo autorské, je zapotřebí, aby mělo určitou uměleckou hodnotu. Pokud zákonná úprava připouští souběžnou ochranu, naskytá se otázka, jak vysoké nároky na uměleckou hodnotu je třeba klást na předmět, který je předurčen jako vzor pro masovou výrobu předmětů, aby byl zároveň považován za autorské dílo. V této souvislosti je třeba podotknout, že ZOPV neklade na průmyslový vzor požadavek určité estetické úrovně. Daná otázka byla (a stále je) předmětem odborné diskuse, na základě které byly vytvořeny modely vztahů autorskoprávní ochrany a ochrany průmyslových vzorů. Česká právní úprava se přiklonila k „modelu částečného souběhu“, kdy průmyslový vzor může být chráněn

jako autorské dílo pouze v případě, že je možné ho považovat za dílo umělecké (splňuje požadavky vysokého uměleckého přínosu). Zároveň ale neplatí, že je možné každý průmyslový vzor automaticky chránit jako autorské dílo.²

Za zmínku taktéž stojí vztah **ochranné známky** a průmyslového vzoru. Vzhled výrobku může být chráněn i jako ochranná známka, typicky jako ochranná známka prostorová či kombinovaná. Ve většině případů jde o tvar předmětného výrobku či jeho obalu, zejména jde o tvary flakónů, lahví apod.

Ochranná známka zaručuje spotřebiteli, že pokud se při nákupu zboží doptá na konkrétní ochrannou známku, získá zboží které, je charakteristické určitými vlastnostmi a kvalitou. Obsahem pojmu průmyslový vzor je jen vizuálně vnímatelná složka z celkového řešení výrobku a spotřebiteli zaručuje pouze určité vzhledové vlastnosti. Obě tyto formy ochrany spočívají v individualizaci konkrétního zboží, které hledá nebo si udržuje svoje postavení na trhu výrobků.

Není ojedinělým případem, kdy k jednomu nehmotnému statku vzniká trojí ochrana. Tyto formy ochrany jsou na sobě nezávislé a mohou dokonce svědčit i různým osobám. Jako typický a zřejmě nejznámější příklad lze uvést originální láhev nápoje Coca-Cola, která byla vytvořena jako autorské dílo (O Andy Warhole, 1962), jako obal může být chráněna průmyslovým vzorem a zároveň je i ochrannou známkou. Uvedený příklad byl publikován v Telec, Tůma, Přehled práva duševního vlastnictví.

² Koukal, Pavel, Průmyslové vzory a díly užitého umění
časopis Průmyslové vlastnictví č. 1 – 2/2007, str. 11.; 3 – 4/2007, str.38 ; 5 – 6/2007, str. 77

2 PRAMENY PRÁV Z PRŮMYSLOVÉHO VZORU V MINULOSTI A DNES

2.1 Historický vývoj a zákon č. 207/2000 Sb.

Průmyslový vzor se nevyvíjel jako samostatná právní disciplína. Z výkladu historických souvislostí je zřetelné, že právní úprava průmyslového vzoru byla legislativně spojována s jinými předměty průmyslového vlastnictví.

Vývoj právní úpravy průmyslových vzorů se nikterak neodlišuje od vývoje jiných právních odvětví včetně vytvoření zásad právní ochrany nejprve v právu obyčejovém až k právu kodifikovanému.

Počátky kodifikované právní úpravy průmyslových vzorů v Evropě lze nalézt již v 15. století ve Francii za vlády Ludvíka XI., kdy byla králem udělována privilegia výrobcům tkanin, a to i v případě napodobování zahraničních vzorů.³

Na našem území první relevantně právní úpravu průmyslových vzorů založil **císařský patent č. 237 ř.z. ze dne 7. 12. 1858, o ochraně vzorků a modelů průmyslových**, ke kterému byla připojena **instrukce o vedení rejstříků vzorových** ze dne 7. 12. 1858. Tyto předpisy byly založeny na registračním principu, kdy zapisující úřad zkoumal pouze formální stránku věci. Ačkoliv se v tomto předpise pojem „průmyslový vzor“ ještě neobjevuje, je o něm již věcně jednáno.⁴

V roce 1918 v souvislosti se vznikem ČSR byla řada dříve platných právních předpisů převzata do nově vznikajícího Československého právního řádu, a to včetně výše zmíněného císařského patentu. Tento zákon pak platil s dílčími změnami a doplňky až do roku 1952, kdy byl v rámci právních reforem 50. let zrušen a nahrazen zákonem č. 8/1952 Sb., **o ochranných známkách a chráněných vzorech**.

³ Horáček, Roman, Čada, Karel, Hajn, Petr, Práva k průmyslovému vzoru. 1. vydání
Praha: nakladatelství C. H. Beck, 2005, str. 220

⁴ Slováková, Zuzana, Průmyslové vlastnictví
Praha: nakladatelství LexisNexis, 2006, str. 87

V tomto případě se tedy jedná o nejdéle platnou právní úpravu průmyslových vzorů na našem území.

Dalším předpisem upravujícím problematiku průmyslového vzoru se stal zákon č. 84/1972 Sb., o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech. Tento zákon zakládá tradici právní úpravy spočívající v legislativním spojení průmyslového vzoru a patentu v jediném právním předpise.

Základním zůstává i nadále princip registrace u Úřadu pro Vynálezy a objevy. Žadatel o registraci pak mohl požadovat jednu ze dvou možných forem právní ochrany. Osvědčení na průmyslový vzor bylo udělováno na období časově neomezené a vzor takto chráněný mohly využívat všechny čs. socialistické organizace, a to bez souhlasu majitele osvědčení. Využití průmyslových vzorů čs. soc. organizacemi bylo zpoplatněno ve formě odměny vyplácené autorovi. Druhou formou ochrany byl patent, se kterým bylo spojeno výlučné dispoziční právo majitele ke vzoru. Patent byl udělován na dobu pěti let a tuto lhůtu bylo možné jedenkrát o pět let prodloužit.

Další zajímavostí tohoto zákona je, že zákon obsahuje dvojí vymezení průmyslového vzoru, a to jednak jako estetické řešení, a jednak jako řešení technické, které však nedosahuje vynálezecké úrovně. Takto pojatý průmyslový vzor pak rozděluje na vzor užitný a na vzor vkusový.⁵

Je třeba si uvědomit, že zákon z roku 1972 byl vytvořen v prostředí socialistického státu založeného na centralistickém způsobu hospodářství, nemohl proto v 90. letech 20. století v nově vzniklém demokratickém právním zřízení obstát. Zákon byl proto zrušen a nahrazen zákonem novým. Tímto novým zákonem se stal zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích. Tento právní předpis odstraňuje značnou část socialistických prvků z předešlé právní úpravy. Ruší dualistickou právní ochranu průmyslového vzoru formou patentu a osvědčení a podmiňuje právní ochranu zápisem do rejstříku průmyslových vzorů, který vede Úřad průmyslového vlastnictví.

Průmyslový vzor je vymezován jako vnější úprava výrobku, která je nová a průmyslově využitelná, z čehož vyplývá, že se jedná o průmyslový vzor vkusový a dualita vymezení předešlého právního předpisu se ruší.⁶

⁵ cit. dílo poznámka č. 4, str. 87

⁶ tamtéž str. 87

Po dlouhém období legislativního spojení průmyslového vzoru a patentu dochází vlivem mezinárodního a zejména pak evropského práva k vytvoření samostatného právního předpisu, který upravuje problematiku průmyslového vzoru odděleně od ostatních nehmotných statků. Tímto zákonem se stává zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, který implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 98/71 ze dne 13. října 1998 o právní ochraně průmyslových vzorů.

Z oblasti práva mezinárodního reflektuje nová právní úprava zejména závazky z Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883, z Locarnské dohody o mezinárodním třídění průmyslových vzorů a modelů z roku 1968 a v neposlední řadě také z Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví TRIPS.

ZOPV vytváří novou legální definici průmyslového vzoru, nově vymezuje i podmínky jeho ochrany a nově také stanovuje počátek a dobu ochrany průmyslového vzoru.⁷

ZOPV obsahuje ustanovení jak hmotně právní povahy (jde zejména o ustanovení počátečních hlav zákona – jako je vymezení pojmů, práva k průmyslovému vzoru, zánik a výmaz průmyslového vzoru apod.), tak i procesně právní povahy (zde jde zejména o úpravu řízení o přihlášce průmyslového vzoru).

2.2 Prameny evropského práva

Proces harmonizace právních předpisů upravujících oblast průmyslového vzoru v rámci společenství byl odstartován přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/71 ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů. Před přijetím této směrnice nebyly průmyslové vzory v řadě zemí chráněny formou zvláštních zákonů a mezi právními úpravami těch zemí, kde zvláštní právní úprava existovala, panovaly diametrální odlišnosti, což negativně působilo na vytvoření a fungování jednotného trhu.

⁷ cit. dílo poznámka č. 4, str. 88

Členské státy byly povinny tuto směrnici implementovat. Český právní řád tak učinil zákonem č. 207/2000 Sb. ZOPV je s touto směrnicí zcela v souladu.

Je třeba konstatovat, že v tomto případě jde o harmonizaci omezenou, která umožňuje národním řádům určit procedury přihlašování (jde tedy o volnost v otázce formálního nebo úplného průzkumu), nebo ve značné míře upravit problematiku vynucování práv apod.

Tato směrnice poprvé upravuje podmínky zápisné způsobilosti v dnes používané formě, tedy novost a zejména pak podmínku individuální povahy.⁸

Jednotný celokomunitární institut v podobě „vzoru *Společenství*“ pak přináší nařízení Rady č. 2002/6 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech *Společenství*. Toto nařízení bylo vydáno s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, zejména na článek 308 této smlouvy.

Podle tohoto nařízení začal dne 1.4. 2003 Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (dále jen OHIM) registrovat vzory *Společenství*. Vedle tohoto vzoru však nadále koexistují národní systémy průmyslových vzorů, harmonizovaných Směrnicí o průmyslových vzorech.

Nařízení Rady rozeznává dvě formy ochrany vzoru, a to vzor zapsaný a vzor nezapsaný, které se od sebe liší co do vzniku ochrany, co do doby ochrany, a taktéž co do úrovně ochrany.⁹

Velmi specifickou úpravu obsahoval **návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 98/71 ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů**. Předmětem úpravy se stal článek č. 14, který pojednává o ochraně složeného výrobku. Tato úprava měla od počátku pouze dočasný charakter a stanovila, že členské státy zachovají v platnosti své stávající právní předpisy o ochraně (průmyslových) vzorů.

Zmíněný návrh se týkal ochrany (průmyslových) vzorů resp. náhradních dílů, určených k obnově původního vzhledu složených výrobků. V tomto případě se jedná o části, které musí přesně zapadat do celkové koncepce složeného výrobku. Takové části jsou označovány přívlástkem „must-match“. Mezi takové části patří především

⁸ podrobněji viz. Slováková, Zuzana, Průmyslové vlastnictví, str. 111 a násled.

⁹ podrobněji viz. Dědič, J., Čech, P., Obchodní právo po vstupu ČR do EU, 2. vydání Praha: nakladatelství Bova Polygon, 2005, str. 360 a násled.

ty díly složeného výrobku, které například z důvodu poškození musejí být změněny a to takovým způsobem, aby vnější vzhled složeného výrobku byl prakticky zcela obnoven.

Technicky vzato tak existují dva trhy: trh primární – jako trh jednoduchých dílů při jejich začlenění v počáteční fázi zpracování. A trh sekundární nebo následný s náhradními díly – kdy po předání zboží spotřebiteli může dojít k poškození dílu a je třeba tento díl opravit nebo vyměnit.

Je třeba zdůraznit, že hlavním účelem ochrany (průmyslových) vzorů je udělení výlučných práv na vzhled výrobku, nikoli však monopolu na výrobek samotný. Existují dva protichůdné názory, jak v případě náhradních dílů „must-much“ pohlížet na otázku ochrany designu na sekundárním trhu. Na jedné straně je názor, že ochrana designu náhradních dílů je logickým důsledkem práva na duševní vlastnictví. Podle tohoto pojetí by rozlišení na primární a sekundární trh s náhradními díly odporovalo všeobecným zásadám práva na duševní vlastnictví. V protikladu s tímto je názor, že by se ochrana designu neměla rozšiřovat na náhradní díly na sekundárním trhu, neboť by došlo k nespravedlivému monopolnímu postavení.

I když návrh ovlivňuje v podstatě jakékoli odvětví, kde dochází k výměně a opravě viditelných částí složeného výrobku, především je určen pro následný automobilový trh a má pouze minimální dopad na jiné trhy s výrobky jako jsou zdravotnická zařízení, hodinky, motocykly a domácí elektrické spotřebiče.

V současné době došlo ke znovuotevření zmíněného problému a probíhá diskuse o nové právní úpravě.¹⁰

Jako pramen práva nelze opomenout **směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2004/48 ze dne 29. dubna 2004 o vymáhání práv z duševního vlastnictví**. Právní úprava prostředků pro vymáhání práv duševního vlastnictví byla před přijetím této směrnice v různých státech značně odlišná, což samozřejmě nepřispívalo k řádnému fungování jednotného trhu. Padělatelé pak mezi členskými

---

¹⁰ Hipšrová, A., článek Ochrana náhradních dílů průmyslovým vzorem na pozadí harmonizace v EU časopis Průmyslové vlastnictví, ročník 11-12/2003, str. 189 a následující

státy vyhledávali ty státy, které byly pro padělatelskou činnost vhodnější a následně padělky a pirátské kopie rozšiřovali do dalších zemí EU.¹¹

Padělání a pirátství zboží představuje značnou hrozbu pro národní ekonomiky: v roce 2004 „v rámci EU představovalo padělané a pirátské zboží 5 až 10 % tržeb náhradních automobilových dílů, 10% tržeb z prodeje CD a MC nosičů, 16% tržeb z kinematografie a 22% tržeb z obuvi a oděvů. Směrnice ukládá členským státům podniknout účinná, spravedlivá a odrazující opatření, postupy a prostředky k boji proti porušování těchto práv“.¹²

Směrnice upravuje opatření nezbytná k zajištění vynutitelnosti práv k duševnímu vlastnictví a ukládá členským státům, aby k tomu přijaly přiměřená opatření. Upravuje právo na informace. Obsahuje výčet prozatímních a preventivních opatření, která musí mít soudy členských zemí k dispozici. Uvádí výčet opatření, která mohou soudy na žádost navrhovatele nařídit ve vztahu k danému zboží. atd.

Článkem 20 pak ukládá státům povinnost implementovat tuto směrnici do 29.4. 2006. Tuto povinnost ČR splnila přijetím zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

2.3 Mezinárodní prameny

Pro vztahy v oblasti právní ochrany průmyslového vlastnictví hraje významnou roli mezinárodní obchod. Ten se stal nepochybně i hlavním důvodem pro vědecké, průmyslové a obchodní aktivity, které vedly až k uzavření tak významných multilaterálních smluv jako je Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví a dalších. Tyto smlouvy pak mají zajišťovat volný a zároveň právně zajištěný pohyb zboží mezi státy různých kontinentů světa.

ČR je signatářem řady takových multilaterálních smluv.

Základním mezinárodním pramenem pro všechna práva k výsledkům tvůrčí činnosti je **Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883** ve znění pozdějších revizí (dále jen PUÚ). Tato mezinárodní úmluva

¹¹ podrobněji viz. Faladová, Adéla, Příprava hodnocení směrnice 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví časopis Průmyslové vlastnictví, č. 5-6/2006, str. 65 a násl

¹² podrobněji viz. Kopecká, Světlana, Nová směrnice ES o vynucení práv k duševnímu vlastnictví časopis Průmyslové vlastnictví, č. 9-10/2004, str. 153 a násl.

obsahuje úpravu a ochranu práv z průmyslového vlastnictví. Na základě této úmluvy vznikla tzv. *Pařížská unie* (Unie na ochranu průmyslového vlastnictví), jejímž členem, jakož i signatářem PUÚ, je i ČR společně s dalšími více jak 100 smluvními státy. Úmluva upravuje patenty, vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory atd., vztahuje se však mimo jiné i na potlačování nekalé soutěže.

Ve smluvních státech zavádí **princip národního zacházení** v rámci postavení cizinců. Tento princip spočívá v tom, že příslušníci každé unijní země požívají ve všech ostatních unijních zemích týchž výhod, téže ochrany a týchž právních prostředků proti jakémukoliv porušování jejich práv jako státní příslušníci vlastního státu, a to bez ohledu, zda má příslušník Unie bydliště nebo závod v zemi, kde žádá o právní ochranu.

PUÚ dále upravuje **právo mezinárodní priority**, které znamená, že na základě řádně podané přihlášky v jedné unijní zemi může přihlašovatel v příslušné prioritní lhůtě (u průmyslového vzoru činí tato doba 6 měsíců) podat přihlášku v jiné unijní zemi a uplatňovat v ní přednostní právo na udělení ochrany ze dne podání první přihlášky. Přičemž za přihlášku, která zakládá prioritní právo, se považuje každá přihláška, která je řádnou národní přihláškou. Podmínkou však zůstává, že se žadatel tohoto práva dovolal v prioritních dokumentech.

Třetím důležitým principem je **zásada teritoriality**, která spočívá v tom, že k tomu, aby mohla být zajištěna ochrana průmyslových vzorů, je třeba v každé unijní zemi podat individuální přihlášku, kterou se žádá o poskytnutí ochrany.¹³

Úmluva dále ukládá všem smluvním státům povinnost zřídit na svém území zvláštní instituci, zabývající se průmyslovým vlastnictvím. V České republice je takovou institucí Úřad průmyslového vlastnictví.

Na Pařížskou unijní úmluvu následně navázaly další mezinárodní smlouvy zabývající se dílčími otázkami průmyslového vlastnictví.

V oblasti průmyslových vzorů je třeba zmínit **Locarnskou dohodu o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů**. Tato dohoda byla uzavřena podle čl. 19 PUÚ, který vyhrazuje unijním zemím právo sjednávat mezi

¹³ podrobněji viz. Jakl, Ladislav, *Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v ČR*
Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2003, str. 166

sebou zvláštní dohody na ochranu průmyslového vlastnictví, pokud takové dohody neodporují ustanovením Úmluvy.

Locarnská dohoda zavádí pro průmyslové vzory a modely jednotné mezinárodní třídění výrobků do 31 tříd (podle průmyslových odvětví, ze kterých pocházejí – přičemž kategorie obaly a nádoby si co do počtu nových průmyslových vzorů udržuje již několik let první místo, následovaná bytovým vybavením a potřebami pro domácnost¹⁴), které se pak dále rozdělují na 215 podtříd, jež jsou obsaženy v příloze dohody. Struktura mezinárodního třídění zavedená touto dohodou usnadňuje řízení o přihlášce průmyslového vzoru tím, že přihlašovatel umožňuje přesně určit, na jakých výrobcích má být průmyslový vzor aplikován. Dohoda umožňuje členským státům používat mezinárodní třídění buď jako hlavní nebo jako pomocné.¹⁵

Právní úprava v ČR v § 35 odst. 2 písm. b zákona ZOPV explicitně vyžaduje zařazení výrobku podle příslušných tříd mezinárodního třídění průmyslových vzorů.

V čl. 1 pak dohoda utváří Zvláštní unii tvořenou smluvními státy.

V rámci Světové obchodní organizace (WTO) byla uzavřena **Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví** (dále Dohoda TRIPS), uzavřena v Marrakeši 1994 na jednání v souvislosti se založením Světové obchodní organizace - WTO.

Základním cílem této dohody bylo zmenšit deformace a překážky mezinárodního obchodu, podporovat účinnou a přiměřenou ochranu práv k duševnímu vlastnictví a zajistit, aby se opatření a postupy k dodržování práv k duševnímu vlastnictví nestaly překážkami oprávněného obchodu.

Touto dohodou se její signatáři zavazují poskytnout ochranu nezávisle vytvořeným průmyslovým vzorům, které jsou nové a původní. Na druhé straně dává členským státům pravomoc rozhodnout o tom, že vzory nejsou nové či původní v případě, že se podstatně neodlišují od vzorů již známých či od kombinací takových vzorů. Dohoda také umožňuje členským státům stanovit, že se taková ochrana nebude vztahovat na vzory, určované technickými nebo funkčními úvahami, což Česká republika zapracovala do § 7 odst. 1 ZOPV.

---

¹⁴ Výroční správa,
Praha, Úřad průmyslového vlastnictví, 2006, str.43

¹⁵ podrobněji viz. cit. dílo poznámka č. 13, str. 166

Zvláštní pozornost věnuje dohoda ochraně textilních vzorů, kdy členskými státy ukládá povinnost zabezpečit jejich ochranu s tím, že tuto povinnost mohou splnit prostřednictvím právní úpravy o průmyslových vzorech nebo o autorských právech. Česká republika umožňuje dosáhnout ochrany textilních výrobků jak zákonem č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, tak i zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském.

Velmi podstatnou částí TRIPS jsou závazky členských států týkající se občanskoprávních a správních řízení, nápravných opatření, prozatímních opatření a zvláštních předpisů, týkajících se opatření na hranicích. V České republice byl tento závazek realizován zejména vydáním zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů.

Členské státy se dále zavázaly, že konečná správní rozhodnutí v kterémkoli řízení o získání a udržování práv k duševnímu vlastnictví budou podléhat přezkoumání soudním nebo quasi soudním orgánem.¹⁶

Značná část mezinárodních mnohostranných smluv v oblasti duševního vlastnictví je spravována **Světovou organizací duševního vlastnictví**, která byla konstituována v roce 1970 Úmluvou o vytvoření Světové organizace duševního vlastnictví (dále jen **WIPO**). Cílem této organizace je podporovat ochranu duševního vlastnictví v celém světě a to formou spolupráce mezi jednotlivými státy, mezinárodními organizacemi a jednotlivými uniemi vzniklými na základě jednotlivých mezinárodních smluv. WIPO dále podněcuje uzavírání mezinárodních smluv a opatření směřujících k podpoře ochrany duševního vlastnictví v celém světě a harmonizaci národního zákonodárství v této oblasti. Členským státem této organizace je i Česká republika.

Nelze opomenout ani **Haagskou dohodu o mezinárodním přihlašování průmyslových vzorů a modelů**, která byla uzavřena dne 6. listopadu 1925. Haagská dohoda se skládá ze tří na sobě nezávislých aktů: Londýnský akt, Haagský akt a Ženevský akt (1999). Smluvní strana může být signatářem jen jednoho, dvou nebo všech třech aktů Haagské dohody. Členské státy vytváří Haagskou unii.

¹⁶ podrobněji viz. cit. dílo poznámka č. 13, str. 151 a násl.

Tato dohoda zavádí mezinárodní systém zjednodušující proceduru získávání ochrany v jednotlivých státech. Význam této dohody spočívá v tom, že mezinárodní přihláška má účinky národních přihlášek v členských státech, ve kterých má přihlašovatel zájem o ochranu. Přihlašovatel může podat mezinárodní přihlášku jak přímo u mezinárodního úřadu WIPO, tak nepřímo prostřednictvím národního úřadu. Důležité je zdůraznit, že mezinárodní přihlášce nemusí předcházet zápis průmyslového vzoru v zemi původu.¹⁷

Mezinárodní úřad WIPO po obdržení přihlášky a po průzkumu souladu formálních náležitostí mezinárodní přihlášky s podmínkami dohody provede mezinárodní zápis. Každá země, která provádí věcný průzkum přihlášek průmyslových vzorů, a která si to vyhradila, pak učiní na základě vlastního průzkumu průmyslového vzoru, který je předmětem mezinárodního zápisu, svrchované rozhodnutí, zda odmítne či neodmítne účinnost mezinárodního zápisu na svém území.

Nelze opomenout institut hromadné přihlášky, který Haagská dohoda připouští. Hromadná přihláška může zahrnovat větší množství vzorů a modelů, pokud jsou určeny k použití na předmětech začleněných do téže třídy mezinárodního třídění vzorů a modelů. Počet smluvních stran Haagské dohody je stále poměrně nízký.¹⁸

ČR dosud není jejím členem.

V roce 2006 přijala Rada EU rozhodnutí, kterým se schvaluje přistoupení ES k Ženevskému aktu Haagské dohody. Přistoupení ES k Haagské dohodě poskytlo výhody mezinárodního zápisu i majitelům průmyslových vzorů z těch členských států EU, které nejsou členy Haagské unie. Území EU je pro účely Ženevského aktu považováno za jedinou „zemi“. Dochází k tomu, že se systém průmyslových vzorů Společenství a mezinárodní systém zápisu podle Haagské dohody doplňují. Z propojení systému průmyslových vzorů Společenství a Haagské dohody může mít užitek celá řada průmyslových odvětví, zejména textilní, automobilové, nábytkářské dále pak výrobci šperků či mobilních telefonů.¹⁹

¹⁷ podrobněji viz. Dobříchovský, T., Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva dohody TRIPS a činnosti WIPO
Praha: nakladatelství Linde, 2004, str. 165

¹⁸ podrobněji viz. Rýdl, Jan, Rozbor účasti ČR v systému mezinárodního zápisu průmyslových vzorů podle Ženevského znění Haagské dohody,
časopis Průmyslové vlastnictví č. 3-4/2001, str. 41 a násl.

¹⁹ podrobněji viz. Kopecká, Světlana, Přístup ES k Ženevskému aktu,
časopis Průmyslové vlastnictví č. 1-2/2006, str.26

3 PŘEDMĚT OCHRANY

Předmětem ochrany zákona č. 207/2000 Sb. je průmyslový vzor, který splňuje podmínky tímto zákonem stanovené. Jak již bylo řečeno výše, může být výrobek předmětem právní ochrany teprve v okamžiku, kdy splní zákonem stanovené podmínky pro zápisnou způsobilost průmyslového vzoru. Tyto podmínky jsou dvě, a to podmínka novosti průmyslového vzoru a podmínka individuální povahy průmyslového vzoru.

Zmíněná základní kritéria zápisné způsobilosti zákon modifikuje zavedením výluky z ochrany svého druhu. Touto zvláštní výlukou jsou míněny průmyslové vzory dané technickou funkcí a průmyslové vzory vzájemného propojení.

Existují však i průmyslové vzory, které ač splňují základní zápisná kritéria, nejsou způsobilé ochrany ze zákona o průmyslových vzorech. Do rejstříku průmyslových vzorů tak nelze zapsat průmyslový vzor, který odporuje veřejnému pořádku nebo dobrým mravům a stejně tak nelze zapsat průmyslový vzor, je-li již zapsán shodný průmyslový vzor s dřívějším právem přednosti.

3.1 Podmínky ochrany

3.1.1 Novost

Průmyslový vzor se považuje za nový, nebyl-li přede dnem podání přihlášky nebo přede dnem vzniku práva přednosti zpřístupněn veřejnosti shodný průmyslový vzor (§ 4 ZOPV). Zákon chápe novost průmyslového vzoru jako novost absolutní, tj. novost světovou.

Zpřístupnění veřejnosti je velmi důležitou otázkou pro hodnocení novosti průmyslového vzoru. **Zpřístupnění veřejnosti** v podstatě znamená jakékoli zveřejnění, např. byl-li průmyslový vzor zveřejněn na základě zápisu do rejstříku, vystaven nebo užíván v obchodě nebo jinak zveřejněn.

---

podrobněji viz. Kopecká, Světlana, Přístup ES k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů, časopis Průmyslové vlastnictví č. 3-4/2007, str. 33 a násl.

Za zpřístupnění veřejnosti se však nepovažuje zveřejnění průmyslového vzoru učiněné vůči osobě s výslovnou nebo předpokládanou výhradou či podmínkou důvěrnosti. Výhrada či podmínka důvěrnosti přichází v úvahu při obchodních jednáních, kdy průmyslový vzor je zpřístupněn obchodnímu partnerovi s tím, že tento partner není oprávněn sdělovat jeho podstatu třetím osobám (§ 6 ZOPV).

ZOPV nepovažuje za zpřístupnění veřejnosti a tudíž ani za překážku novosti případ, kdy původce průmyslového vzoru nebo jeho právní nástupce je přímým zdrojem zpřístupnění průmyslového vzoru veřejnosti a došlo k němu během dvanácti měsíců přede dnem podání přihlášky nebo vzniku práva přednosti. Takové zpřístupnění je zákonem tolerováno. Tato dvanáctiměsíční ochranná lhůta se vztahuje i na případy, kdy je průmyslový vzor zpřístupněn veřejnosti v důsledku zneužití vztahu k původci průmyslového vzoru nebo jeho právnímu nástupci (§ 6 ZOPV).

Shodnost průmyslových vzorů vidí ZOPV tam, kde se znaky průmyslových vzorů liší pouze nepodstatným způsobem (§ 4 ZOPV). Takové průmyslové vzory jsou nikoli shodné, ale jen podobné či velmi podobné. Zmíněný pojem je pak zcela neurčitý, jestliže zákon nedefinuje znak „pouhé nepodstatné odlišnosti“, jak je tomu v daném případě.

Otázka novosti se stává problematičtější v případě složeného výrobku. Jde-li o předmět, který představuje součástku složeného výrobku, musí se tento ve značné míře podílet na vnějším vzhledu složeného výrobku při běžném užívání. To v důsledku znamená, že tato součástka výrobku musí být celá viditelná nebo viditelná alespoň z velké části. Běžným užíváním se potom rozumí užívání běžným konečným uživatelem, nevztahuje se tedy na údržbářské, opravárenské či servisní činnosti, kdy je součástka viditelná pouze odborníkem provádějícím takovou servisní činnost.²⁰

(Průmyslový) vzor Společenství je považován za nový, pokud nebyl zpřístupněn veřejnosti shodný (průmyslový) vzor Společenství - v případě nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství přede dnem, kdy byl (průmyslový) vzor, jehož ochrana je požadována, poprvé zpřístupněn veřejnosti, a v případě zapsaného

---

²⁰ cit. dílo poznámka č. 3, str. 227

(průmyslového) vzoru Společenství přede dnem podání přihlášky k zápisu nebo, pokud je uplatněno právo přednosti, přede dnem vzniku práva přednosti.²¹

3.1.2 Individuální povaha

Průmyslový vzor má individuální povahu, jestliže celkový dojem, který vyvolává u informovaného uživatele, se liší od celkového dojmu, který u takového uživatele vyvolává průmyslový vzor, který byl zpřístupněn veřejnosti přede dnem podání přihlášky nebo přede dnem vzniku práva přednosti. Při posuzování individuální povahy průmyslového vzoru se přihlíží k míře volnosti, kterou měl při vývoji průmyslového vzoru jeho původce (§ 5 ZOPV).

V případě individuální povahy jde o kritérium subjektivního charakteru, přičemž je podle zákonné dikce kladen důraz hlavně na **celkový dojem** informovaného uživatele. Může tedy vzniknout i situace, kdy je průmyslový vzor sice nový (díky řadě inovací), ale nespĺňuje požadavek odlišného celkového dojmu, a tudíž je nezpůsobilý ochrany průmyslovým vzorem. Z tohoto vyplývá, že se stává nepodstatné, zda se novější průmyslový vzor liší od staršího průmyslového vzoru v řadě detailů, které však nejsou schopny vyvolat rozdílný celkový dojem z obou průmyslových vzorů.²²

Zákon ve své dikci užívá pojem **informovaný uživatel**. Na takový subjekt je třeba hledět jako na fiktivní osobu, u které se předpokládá určitý stupeň vzorového povědomí. Informovaný uživatel, díky svým znalostem o vzorové problematice je schopen rozpoznat i nevýrazné rysy vnějšího vzhledu výrobku, kterých by si běžný konečný spotřebitel nepovšiml. Tímto dochází oproti dřívější právní úpravě k prohloubení ochrany průmyslového vzoru.

Důležitou okolností při hodnocení individuální povahy průmyslového vzoru je, do jaké míry měl původce **prostor pro svou vlastní tvůrčí invenci**.

²¹ cit. dílo poznámka č. 4, str. 115

²² Čada, Karel, Průmyslověprávní informace
Praha: Univerzita Karlova nakladatelství Karolinum, 2002, str.22

V této souvislosti jsou rozhodující okolnosti, k jakému účelu má daný výrobek sloužit a v jakých funkčních souvislostech má být výrobek užíván. Tyto okolnosti pak logicky ovlivňují posuzování individuální povahy průmyslového vzoru. Při tvorbě výrobků, na kterých je aplikován průmyslový vzor, je pak původce těmito okolnostmi více či méně vázán.

Pro ilustraci je možné k srovnání uvést případy různé míry volnosti které má původce při tvorbě dekorativní sošky a automobilového nárazníku.

V prvním případě má původce při tvorbě takového výrobku, jakým je např. dekorativní soška, naprostou volnost.

V druhém případě, jakým může být například automobilový nárazník, je již z povahy výrobku předurčeno, že každý nárazník musí mít v půdorysném pohledu tvar písmene širokého „U“. Nárazníky tak při zběžné prohlídce působí stejným či podobným dojmem. Jde tedy o to, že bez přihlídnutí k míře volnosti, jakou měl tvůrce tohoto výrobku, se takové výrobky od sebe nebudou lišit.

V případě, že při srovnávání pomineme znak tvaru širokého „U“, který je nutný při tvorbě všech nárazníků zachovávat, můžeme konstatovat, že zbývající vzhledové znaky různých nárazníků (resp. nárazníků vytvořených různými původci) vyvolávají u informovaného uživatele dostatečně odlišný celkový dojem.²³

Hledisko individuální povahy znamená zpřísnění podmínek vzniku ochrany průmyslovým vzorem, zamezuje tomu, aby vznikaly výrobky, jejichž novost a individuální povaha spočívá pouze ve zmenšení či zvětšení již známé vnější úpravy anebo ve změně materiálu či barvy výrobku.

Podkapitolu „podmínky ochrany“ je více než nezbytné doplnit o rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví, které výše uvedený text zhmotní do podoby konkrétních případů. Pro názornost jsou níže uvedeny dva případy, kdy v prvním z nich Úřad průmyslového vlastnictví rozhodl o částečném výmazu hromadně zapsaných průmyslových vzorů a v druhém případě došlo k zamítnutí návrhu na výmaz průmyslového vzoru.

²³ Rýdl, Jan, Nový zákon o ochraně průmyslových vzorů, část I. časopis Průmyslové vlastnictví č. 11 – 12/2000, str. 241 a násl.

Rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví: PVZ 2001-33318²⁴

Předmětem sporu bylo více jak 40 průmyslových vzorů. Pro názornost je uveden pouze jeden z nich.

V případě uvedeného průmyslového vzoru Úřad při porovnávání charakteristických znaků figury pod číslem B101120197 s figurou podle napadeného průmyslového vzoru č. 16 shledal, že figura je v obou případech tvořena ženskou postavou, která má stejně prohnuté dlouhé štíhlé nohy i stejně prohnutou páteř, stejnou velikost i tvar prsou, stejné držení dlouhých tenkých paží a je opatřena stejným účesem. Figura podle napadeného průmyslového vzoru č. 16 se od figury č. B101120197 odlišuje pouze otočením hlavy, postavením dlaní a tvarem podstavce.

B101120197

16

Z uvedeného lze učinit závěr, že pouhé nepatrné odlišnosti, k jejichž zjištění je zapotřebí zvláštní pozornosti, nejsou schopny zajistit splnění podmínky novosti a individuální povahy, jak je stanoví zákon.

²⁴ Ve věci rozhodl Úřad o částečném výmazu hromadně zapsaného průmyslového vzoru o názvu „Figury“, a to z důvod absence podmínek ochrany (novost a individuální povaha).

zdroj: <http://isdv.upv.cz/dbr/spring/showCase?caseID=1460>

Rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví: PVZ 2002-34004²⁵

V tomto případě Úřad při porovnávání charakteristických znaků pracovní obuvi shledal, že vnější vzhled výrobku, který je chráněn napadeným průmyslovým vzorem, se v řadě znaků liší od namítané obuvi již chráněné průmyslovým vzorem a vykazuje tak individuální povahu, neboť celkový dojem, který vyvolává u informovaného uživatele, se liší od celkového dojmu, který u takového uživatele vyvolává namítaný průmyslový vzor. Z porovnání vnějšího vzhledu obou průmyslových vzorů je zřejmé, že se odlišují především v barvě, odlišný je také tvar prošíť na špičkách a odlišné je rovněž zdobení na bocích obuvi atd.

Napadený průmyslový vzor:

A.

B.

Namítaný průmyslový vzor:

A.

B.

²⁵

Ve věci rozhodl Úřad o zamítnutí návrhu na výmaz průmyslového vzoru o názvu „Pracovní obuv“. Návrh na výmaz byl odůvodňován absencí novosti a individuální povahy daného průmyslového vzoru.

zdroj: <http://isdv.upv.cz/dbr/spring/showCase?caseID=1506>

Z uvedeného případu lze učinit závěr, že odlišnosti vnějšího vzhledu srovnávané obuvi jsou patrné na první pohled, bez vynaložení zvláštní pozornosti.

Pokud by se z uvedených příkladů měl učinit konkrétní závěr, mohl by znít například takto: v některých případech lze bezvýhradně souhlasit s navrhovatelem na výmaz určitého průmyslového vzoru, odůvodněný absencí individuální povahy a novosti (viz. příklad uvedený jako první v pořadí). V jiných případech se tvrzení navrhovatele na výmaz určitého průmyslového vzoru z týchž důvodů zdá přinejmenším nesmyslné (viz. příklad uvedený jako druhý v pořadí).

3.2 Výluky z ochrany

Zákon uvádí dvě základní kritéria zápisné způsobilosti průmyslového vzoru, a to novost a individuální povahu. Zároveň však tato základní kritéria modifikuje zavedením výluky svého druhu. Tímto zvláštním druhem výluky jsou míněny průmyslové vzory dané technickou funkcí a průmyslové vzory vzájemného propojení.

Zákonné překážky zápisné způsobilosti průmyslového vzoru jsou uvedeny v § 8 a 9 zákona č. 207/2000 Sb. V těchto ustanoveních zákon výslovně zakazuje zápis průmyslových vzorů, které jsou v rozporu s veřejným pořádkem či odporují dobrým mravům. Zároveň zákon nedovoluje zapsat průmyslový vzor, je-li již v České republice zapsán shodný průmyslový vzor se „starším právem přednosti“.

3.2.1 Průmyslové vzory dané technickou funkcí a průmyslové vzory vzájemného propojení

Účelem právní úpravy § 7 zákona č. 207/2000Sb., je vyloučit z ochrany pouhá technická nebo konstrukční řešení vzhledu výrobku.

ZOPV stanoví, že se při hodnocení způsobilosti průmyslového vzoru k zápisu nepřihlíží ke znakům, které jsou předurčeny technickou funkcí průmyslového vzoru (§ 7 odst. 1 ZOPV).

Ačkoli je průmyslový vzor považován za vzor vkusový, není možné opomenout **technické funkce** výrobků, na kterých je průmyslový vzor aplikován. Na jedné straně existují oblasti lidské činnosti, kde původce průmyslového vzoru

je technickou funkcí výrobku omezován velmi okrajově - např. osvěžovač vzduchu, dekorativní soška apod. Na druhé straně pak nalézáme oblasti techniky (např. v oblasti automobilového či leteckého průmyslu), kde ač běžně dochází k vytváření výrobků s novým, originálním vnějším vzhledem, jsou jejich původci výrazným způsobem omezováni technickou funkcí daného výrobku. Při pohledu na nové vozidlo nalézáme originální a odlišný vzhled vytvářející charakter vozidla, avšak technické prvky v podobě velikosti, počtu míst, uložení motoru zůstávají díky mechanickým, aerodynamickým a fyzikálním zákonům v mezích používaného technického řešení.

Extrémní situace vznikají v případech, kdy je vnější vzhled, zejména pak tvar výrobku, výhradně determinován jeho funkcí. V tomto případě je původce do takové míry omezen technickou funkcí výrobku, že pro jeho tvůrčí invenci nezbývá žádný prostor. Takový výrobek není výsledkem vlastní tvůrčí činnosti původce a nevykazuje tedy ani individuální povahu. Z tohoto důvodu nelze poskytnout takovému výrobku ochranu průmyslovým vzorem.

Nelze opomenout problematiku **vzorů vzájemného propojení**. Podle zákona se nepřihlíží ke znakům, které musí být nutně reprodukovány v přesném tvaru a rozměrech, aby mohl výrobek, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, být mechanicky spojen s jiným výrobkem nebo umístěn do jiného výrobku, aby oba výrobky mohly plnit svoji funkci (§ 7 odst. 2 ZOPV).

Znaky vzájemného propojení musí být tedy přesně reprodukovány a to buď z důvodu, aby mohly být propojeny s jinou součástí složeného výrobku, nebo aby mohly být určitým způsobem mechanicky spojeny s jiným výrobkem za účelem plnění společné konkrétní funkce.

Zákon tedy vylučuje z ochrany průmyslovým vzorem konstrukční řešení spoje dvou či více výrobků, které postrádají estetickou složku průmyslového vzoru a zároveň zamezuje, aby výrobce takových výrobků monopolizoval tvary a rozměry jednotlivých konstrukčních řešení na trhu.

Výjimku z principu nepřihlížení ke znakům vzájemného propojení představuje ustanovení, které se týká průmyslových vzorů, jejichž účelem je umožnit mnohonásobné sestavení či spojení vzájemně zaměnitelných výrobků v rámci modulárních či stavebnicových systémů, ovšem za předpokladu, že samy o sobě splňují

požadavek ochrany (§ 7 odst. 3 ZOPV). Vzhledové znaky spojovacích prvků výrobku zde představují významný podíl na celkovém vzhledu výrobku.

Typickým příkladem mohou být dětské hračky v podobě různých stavebnic či skládaček, kdy jejich originalita spočívá ve vnějším vzhledu spojovaných prvků, které umožňují nepřeberné množství variací daného stavebnicového systému (např. LEGO stavebnice).²⁶

3.2.2 Průmyslové vzory odporující veřejnému pořádku nebo dobrým mravům

Jak již bylo výše uvedeno, existují případy, kdy výrobek resp. jeho vnější vzhled, ač splňuje podmínky ochrany průmyslovým vzorem, nemůže mu být taková ochrana poskytnuta. Jde o průmyslové vzory, které z důvodu rozporu se zásadami veřejného pořádku nebo rozporu s dobrými mravy nelze zapsat do rejstříku průmyslových vzorů. Jde zejména o případy, kdy je průmyslový vzor v rozporu s Listinou základních práv a svobod. Dále jde o průmyslové vzory, které odporují péči o životní prostředí, které se týkají zakázaných zbraní nebo pornografie apod. V tomto případě dochází k tomu, že mimoprávní pojmy jako jsou morálka, etika či zásady slušného jednání doplňují obsah právních norem a vytváří korektivní právní díkce ZOPV.²⁷

3.2.3 Průmyslové vzory, u kterých je v České republice zapsán shodný průmyslový vzor s dřívějším právem přednosti.

Úřad do rejstříku nezapiše průmyslový vzor, je-li již v České republice zapsán shodný průmyslový vzor s dřívějším právem přednosti (§ 9 ZOPV).

V praxi obecně není s tímto ustanovením zásadnějších problémů, pokud se však budeme držet přesné zákonné díkce, může dojít v určitých případech k velmi komplikovaně řešitelným situacím.

---

²⁶ cit. dílo poznámka č. 23, str. 243 a násled.

²⁷ tamtéž str. 244 a násled.

Takové situace vznikají v okamžiku, kdy je podána přihláška průmyslového vzoru, které podle ZOPV vzniká právo přednosti k tomuto datu. Následně je v krátké době podána přihláška shodného průmyslového vzoru, kterému také vzniká právo přednosti k datu podání přihlášky. V tomto okamžiku existují dvě přihlášky shodných průmyslových vzorů.

Při následném řízení u Úřadu může dojít k situaci, kdy „novější“ přihlášce bude vyhověno dříve než té „starší“, pak Úřad zapíše tento průmyslový vzor do rejstříku a podle § 38 ZOPV jej současně s jeho zápisem do rejstříku zveřejní. V tomto okamžiku, pokud neopustíme přesnou zákonnou dikci, která nehovoří o řízení o přihlášce, nýbrž o zapsaném průmyslovém vzoru s dřívějším právem přednosti a „starší“ přihlášce doposavad nebylo vyhověno, pak zde neexistuje překážka, pro níž by mohl být odmítnut zápis „novější“ přihlášky průmyslového vzoru do rejstříku.

Na druhé straně však nic nebrání ani tomu, aby (pokud splňuje zápisné podmínky) bylo vyhověno i „starší“ přihlášce - této přihlášce totiž není na překážku již zapsaný průmyslový vzor s dřívějším právem přednosti, protože „novější“ přihláška, které bylo již vyhověno a je zapsaná v rejstříku, tuto podmínku staršího práva přednosti nespĺňuje.

Vzniká tedy situace, kdy jsou v rejstříku zapsány dva shodné průmyslové vzory. Řešením takové situace pak může být pouze výmaz některého z těchto vzorů, což je v přímém rozporu se zákonem. V takovém případě platí, že zapsaný průmyslový vzor Úřad vymaže z rejstříku, je-li průmyslový vzor již přihlášen nebo chráněn s účinky v České republice jako starší průmyslový vzor, avšak byl zpřístupněn veřejnosti po dni vzniku práva přednosti napadeného průmyslového vzoru (§ 27 odst. 1).

Na tomto místě je třeba znovu připomenout § 38, podle kterého Úřad zveřejní průmyslový vzor současně s jeho zápisem do rejstříku. Ve smyslu § 6 byl takový vzor zpřístupněn veřejnosti (zápisem do rejstříku). Dochází k tomu, že průmyslový vzor se „starším“ právem přednosti byl zapsán a zveřejněn až v době, kdy průmyslový vzor s „mladším“ právem přednosti byl formou zveřejnění Úřadem již veřejnosti zpřístupněn. Úřad pak na návrh oprávněné osoby průmyslový vzor se „starším“ právem přednosti vymaže, protože nespĺňuje zákonnou podmínku novosti a originality.

Oprávněnou osobou je v tomto případě osoba, jejíž práva jsou dotčena, v tomto případě je jí osoba s „mladším“ právem přednosti.²⁸

Obdobná situace může vzniknout i v případech odkladu zveřejnění průmyslového vzoru po jeho zápisu do rejstříku.

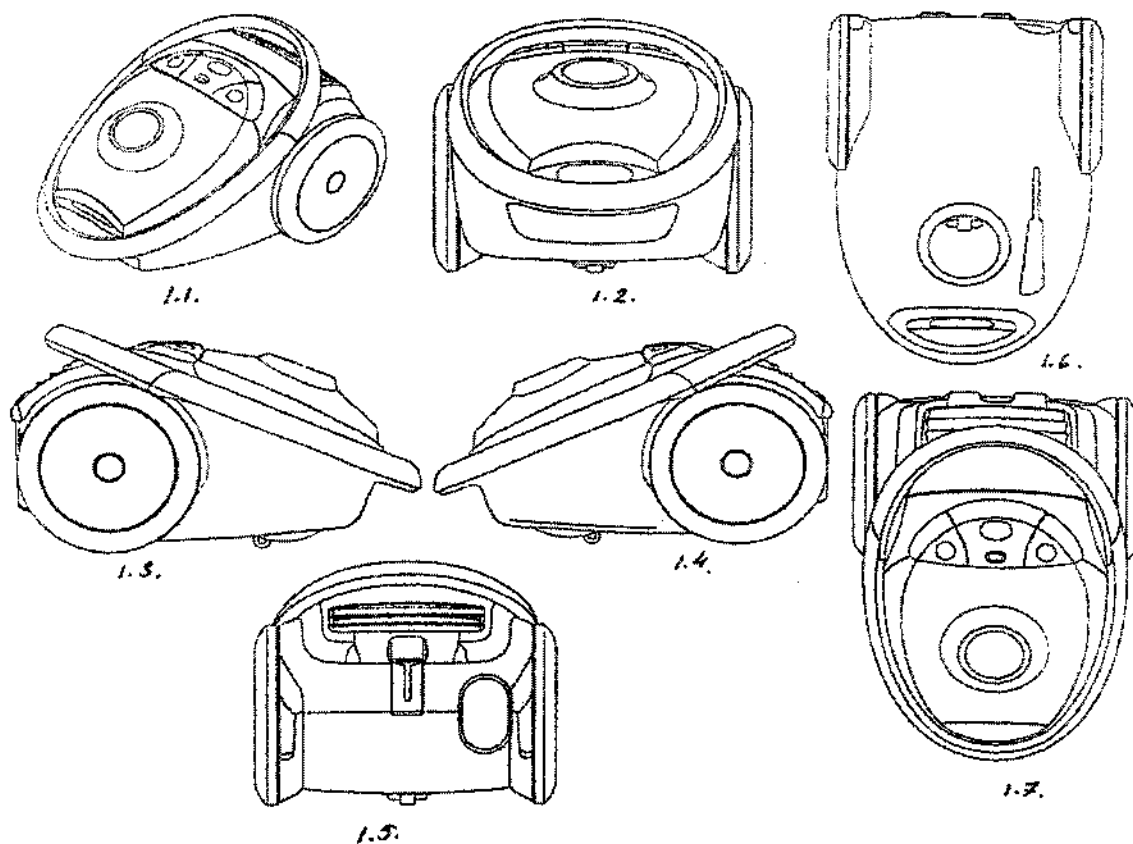
²⁸ tamtéž, str. 244

4 ROZSAH OCHRANY

Zákon v § 10 hovoří o tom, že rozsah ochrany průmyslového vzoru je dán jeho vyobrazením tak, jak je zapsán do rejstříku. Je zcela na vůli přihlašovatele, jakou formu vyobrazení průmyslového vzoru zvolí. Tímto zvoleným vyobrazením pak přihlašovatel vymezení rozsah ochrany a práv ze zapsaného průmyslového vzoru.

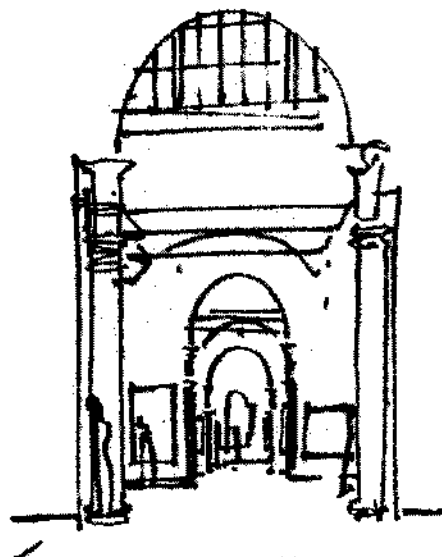
Průmyslový vzor musí být vymezen jasně, přesně a srozumitelně, kdy z jeho vyobrazení musí být patrná nejen jeho podstata, ale i jeho podstatné znaky.

Jako příklad správného vyobrazení průmyslového vzoru lze uvést „Vysavač“ uvedený Ing. Janem Rýdlem v publikaci „Průmyslový vzor a zpracování přihlášky průmyslového vzoru“ (ostatní vyobrazení průmyslových vzorů, která jsou použita k doplnění této kapitoly, jsou taktéž čerpány z této publikace).²⁹

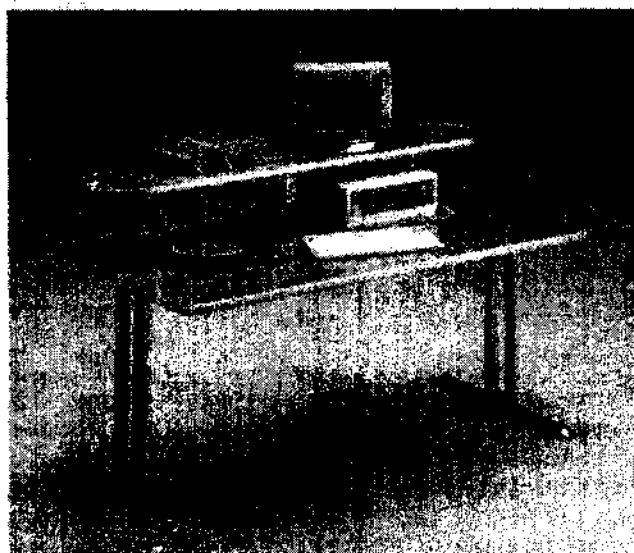
²⁹ cit. dílo poznámka č. 1, str. 40 a násl.

Příkladem nesprávného vyobrazení ve smyslu absence jasnosti a přesnosti může být výkres ve formě skicy představující „Vstupní bránu výstavy“.

Vyobrazen by měl být pouze výrobek, který má být předmětem ochrany. Ve vyobrazení by se tudíž neměly vyskytovat jiné předměty kromě předmětu, na který je požadována

ochrana podle zákona o ochraně průmyslových vzorů. Jako chybné vyobrazení lze v této souvislosti uvést případ, kdy byla ochrana podle zákona o ochraně průmyslových vzorů požadována na pracovní kancelářský stůl. V přihlášce však

byl daný stůl vyobrazen spolu s dalšími zařizovacími předměty, což je podle výše zmíněného více než nežádoucí.

Stejně tak matoucí a nejasné by mohlo být nesprávně zvolené pozadí, na kterém se výrobek nalézá. Ideálním prostředím je tedy pozadí kontrastující předváděný předmět a pozadí prosté jakýchkoli světelných efektů a jiných zkrslujících jevů. Příkladem v tomto smyslu nesprávně pojatého vyobrazení průmyslového vzoru může být umělecká fotografie znázorňující „Pohovku“. Daná fotografie je sice umělecky velice efektní, nicméně pro účel vyobrazení průmyslového vzoru se jeví jako zcela nevhodná.

Zajímavou problematikou v souvislosti s vyobrazením průmyslového vzoru je otázka barevného či nebarevného zobrazení předmětného výrobku. ZOPV se otázce barvy průmyslového vzoru věnuje pouze v § 2 písm. a) kde uvádí barvu jako jeden z možných znaků průmyslového vzoru, čímž ji řadí na rovnocennou úroveň s ostatními znaky. Z § 10 lze dovodit, že použije-li přihlašovatel jako formu zobrazení barevnou fotografii, má být předmětem ochrany průmyslový vzor právě v uvedeném barevném provedení. Pokud však přihlašovatel nechce použít barevné provedení jako součást vzhledu výrobku, vyhne se tomu uvedením vyobrazení neobsahující barevné znaky.

Interpretace rozsahu ochrany v případě, že je k vyobrazení průmyslového vzoru použita černobílá fotografie, není jednoznačná, a to zejména v případě, kdy jde o černobílé nasnímání předmětu, jehož povrch nese barevné zdobení. Pomocí interpretace je taková situace řešena tak, že je fotografie buď ekvivalentem perokresby, kdy se ochrana vztahuje jen na tělesný tvar výrobku, nebo je fotografie taktéž ekvivalentem perokresby, kdy se ale ochrana vztahuje nejen na tělesný tvar, ale i na nevybarvený rastr zdobení, které pokrývá daný výrobek, a nebo je fotografie ekvivalentem barevné fotografie v barevném spektru černá, bílá a různé odstíny šedé.³⁰

³⁰ Rýdíl, Jan, Barevné nebo nebarevné vyobrazení průmyslového vzoru? časopis Průmyslové vlastnictví, č. 9 – 10/200, str. 152

5 DOBA OCHRANY

Doba ochrany průmyslového vzoru činí 5 let od data podání přihlášky. Vlastník může formou žádosti prodlužovat dobu ochrany, a to opakovaně vždy však o 5 let až na celkovou dobu 25 let ochrany.³¹

Právní úprava ZOPV výrazně přesahuje závazky ČR z mezinárodních smluv, kdy dohoda TRIPS požaduje minimální dobu ochrany 7 let a v rámci Haagské dohody je doba ochrany stanovena na 5 let s možností prodloužení o jedenkrát 5 let.

Pokud má vlastník průmyslového vzoru zájem o poskytnutí ochranné doby delší než 5 let, musí tuto dobu řádně a včas každých 5 let prodlužovat formou žádosti. S prodloužením doby ochrany zákon spojuje i splnění poplatkové povinnosti, kdy odkazuje na zvláštní právní předpis, a to na zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích. Pokud poplatek nebude uhrazen, platí, že žádost nebyla podána.

Žádost o obnovu ochrany se podává vždy v posledním roce pětileté lhůty, nejpozději však v den, který se číslem shoduje s dnem podání přihlášky. V případě, že vlastník průmyslového vzoru tuto lhůtu zmešká, neznamená to nutně konec doby ochrany. ZOPV umožňuje vlastníku průmyslového vzoru, aby v šestiměsíční lhůtě, která počíná běžet dnem následujícím po skončení předešlé pětileté doby ochrany, podal žádost o obnovu ochrany a zároveň ji podmiňuje uhrazením příslušného poplatku, a to v jeho dvojnásobné výši.

Nebude-li žádost podána v této dodatečné lhůtě, popřípadě nebude-li zaplacen správní poplatek řádně a včas, ochrana průmyslového vzoru zanikne k poslednímu dni příslušného pětiletého období.

Od okamžiku marného uplynutí lhůty k podání žádosti o obnovu ochrany se průmyslový vzor vůči třetím osobám chová jako vzor nechráněný. To v důsledku znamená, že je-li třetí osoba v dobré víře a započne s využíváním průmyslového vzoru

³¹ cit. dílo poznámka č. 5. str. 98

nebo k takovému využívání provede vážné a účinné opatření, nejsou její práva obnovou ochranné doby dotčena.

Tato právní úprava nejen že poskytuje vlastníku průmyslového vzoru delší dobu ochrany, ale zároveň ho směřuje k řádné péči o svá práva tím, že ho nutí k aktivní a včasné akci k udržení doby ochrany pro svou osobu.

6 ŘÍZENÍ PŘED ÚŘADEM PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Podání přihlášky průmyslového vzoru je právní úkon, jímž se **zahajuje řízení o přihlášce průmyslového vzoru**. Zákon č. 207/2000 Sb. v § 35 předpokládá určité obsahové náležitosti, které může či musí přihláška splňovat.³²

V prvním případě jde o náležitosti přihlášky, které jsou nezbytné proto, aby mohlo být takové podání považováno za přihlášku. Těmi jsou žádost o zápis průmyslového vzoru, informace o přihlašovatelem a vyobrazení průmyslového vzoru (§ 35 odst. 1 ZOPV). Zásadní význam zákon klade na vyobrazení daného průmyslového vzoru.

Druhou kategorií jsou náležitosti nezbytné k projednání přihlášky průmyslového vzoru. Jejich nedostatek může vést k zastavení řízení o přihlášce průmyslového vzoru. Jsou jimi: název průmyslového vzoru, určení výrobku, v němž je průmyslový vzor ztělesněn a jméno a příjmení původce průmyslového vzoru (§ 35 odst. 2 ZOPV).

Třetí kategorií jsou náležitosti, záležející na vůli přihlašovatele; zákon s jejich neexistencí nespojuje žádné důsledky. Jde o popis průmyslového vzoru, popřípadě žádost o odklad zveřejnění průmyslového vzoru (§ 35 odst. 3 ZOPV).

Zákon připouští, aby v přihlášce byla obsažena žádost o zápis buď jednoho průmyslového vzoru (jednoduchá přihláška průmyslového vzoru) nebo žádost o zápis více průmyslových vzorů (hromadná přihláška průmyslového vzoru). V případě, že takové průmyslové vzory nespočívají pouze ve zdobením, může se hromadná přihláška týkat pouze průmyslových vzorů patřících do jedné třídy mezinárodního třídění (§ 35 odst. 4 ZOPV).

ZOPV nově zavedl institut rozdělení hromadné přihlášky. Tato právní úprava opravňuje přihlašovatele průmyslového vzoru rozdělit hromadnou přihlášku průmyslového vzoru s tím, že právo přednosti z původní přihlášky je zachováno

³² podrobněji viz. Rydl, Jan, Průmyslový vzor a zpracování přihlášky průmyslového vzoru, poznámka č.1, str. 16 a násl.

i pro přihlášky rozdělené, ovšem za předpokladu, že obsahují jen průmyslové vzory uvedené v původní přihlášce (§ 37 odst. 5 ZOPV).³³

V řízení o přihlášce průmyslového vzoru je uplatňován tzv. **průzkumový princip**. Ten v důsledku znamená, že Úřad každou přihlášku průmyslového vzoru podrobí jak formálnímu, tak i věcnému průzkumu (§ 37 ZOPV).

Úřad nejprve podrobí přihlášku průmyslového vzoru formálnímu průzkumu, v němž zjišťuje, zda přihláška splňuje formální náležitosti stanovené § 35 odst. 1 a 2 ZOPV. Při věcném průzkumu přihlášky průmyslového vzoru Úřad zkoumá, zda je předmětem přihlášky průmyslový vzor tak, jak je vymezen zákonem, a v případě, že ano, zjišťuje, zda průmyslový vzor je způsobilý pro poskytnutí ochrany.

Zjistí-li Úřad, že průmyslový vzor zmíněné požadavky neobsahuje, popřípadě zjistí, že předmět přihlášky vůbec není průmyslovým vzorem, Úřad tuto přihlášku zamítne. V případě, že přihlášený průmyslový vzor vyhovuje zákonným požadavkům, Úřad průmyslový vzor zapíše do rejstříku průmyslových vzorů.

Zápis průmyslového vzoru je právotvornou skutečností, která vede ke vzniku práv z průmyslového vzoru. Úřad průmyslového vlastnictví v tomto případě hraje úlohu registračního místa průmyslových vzorů.

Zapsal-li Úřad průmyslového vlastnictví průmyslový vzor do rejstříku, vydá o této skutečnosti přihlašovatelovi osvědčení o zápisu. Současně se zápisem průmyslového vzoru do rejstříku Úřad zveřejní zapsaný průmyslový vzor. Zápis průmyslového vzoru Úřad oznámí ve věstníku, kde publikuje základní bibliografická data společně s Úřadem vybranými vyobrazeními průmyslového vzoru.

Dnem podání přihlášky průmyslového vzoru vzniká přihlašovatelovi **právo přednosti** za předpokladu, že přihláška obsahuje náležitosti uvedené v § 35 odst. 1 (§ 36 odst. 1 ZOPV).

³³ podrobněji viz. Rýdl, Jan, Rozdělení hromadné přihlášky průmyslového vzoru, časopis Průmyslové vlastnictví č. 3-4/2003, str. 66 a násl

Rýdl, Jan, Nový zákon o ochraně průmyslových vzorů, dokončení, časopis Průmyslové vlastnictví č. 1-2/2001, str. 19 a násl.

Přednostní právo na průmyslový vzor spočívá v tom, že okamžikem jejího podání u příslušného Úřadu má přihlašovatel přednost před každým, kdo by později podal přihlášku shodného nebo podobného průmyslového vzoru. Právo přednosti je tedy časovým údajem, který je rozhodný pro posouzení novosti průmyslového vzoru.

Přihlašovatel však může uplatnit právo přednosti i od dřívějšího data první přihlášky průmyslového vzoru, kterou podal v některém členském státě Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví nebo ve státě, který je členem organizace WTO (resp. ve státě, který je smluvní stranou Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví TRIPS, která je součástí Dohody o zřízení Světové obchodní organizace WTO). Toto v důsledku znamená, že řádně podaná národní přihláška průmyslového vzoru v kterémkoli ze smluvních států PUÚ nebo v zemi, která je členem WTO resp. TRIPS, zakládá možnost pro uplatnění práva přednosti v kterékoli této členské zemi (§ 36 odst. 3 ZOPV).³⁴

V přihlášce (průmyslového) vzoru Společenství může být uplatněna i tak zvaná výstavní priorita. V takovém případě musí přihlašovatel současně s přihláškou nebo nejpozději do tří měsíců od data podání přihlášky předložit osvědčení, které na výstavě vydal odpovědný orgán za ochranu průmyslového vlastnictví. Dřívější česká právní úprava umožňovala uplatňovat výstavní prioritu v případech, kdy přihlašovatel vystavil výrobek na výstavě uspořádané na území ČR, ZOPV tuto možnost však neposkytuje.

V případě, že je první přihláška průmyslového vzoru podána ve státě, který není smluvní stranou Pařížské úmluvy ani členem Světové obchodní organizace, je možné právo přednosti z tohoto podání přiznat pouze na základě reciprocity.³⁵

Úřad dále uzná právo přednosti z původní přihlášky při jejím rozdělení v případě, že rozdělená přihláška obsahuje jen průmyslové vzory obsažené v původní přihlášce.

³⁴ podrobněji viz. Horáček, Čada, Hajn, Práva k průmyslovému vzoru. 1. vydání, str. 228

³⁵ cit. dílo poznámka č. 4, str. 118

Zákon č. 207/2000 Sb. obsahuje vedle řízení o přihlášce průmyslového vzoru i úpravu **jiných správních řízení**. Jde o řízení opravné a řízení o výmazu průmyslového vzoru (řízení o výmazu je zapracováno do kapitoly č. 10).

Opravné řízení před Úřadem je zvláštním správním řízením upraveným procesními normami zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Proti rozhodnutí o přihlášce průmyslového vzoru je přípustný rozklad. Řízení o rozkladu probíhá před Úřadem průmyslového vlastnictví (§ 44 ZOPV).

Pravomocná rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví jsou přezkoumatelná ve správním soudnictví (podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní). K přezkoumání rozhodnutí ústředních orgánů státní správy je příslušný Městský soud v Praze. Opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí Městského soudu v Praze je kasační stížnost, o které rozhoduje Nejvyšší správní soud v Brně.

Na řízení o rozkladu se subsidiárně použijí ustanovení o zvláštnostech správního řádu o rozkladu, s výjimkou ustanovení o složení rozkladové komise a o možném způsobu ukončení řízení o rozkladu.³⁶

Komplikovanější situace nastává v rámci odvolacích řízení týkajících se **vzoru Společenství**. Proti rozhodnutí o přihlášce vzoru Společenství a proti rozhodnutí o neplatnosti vzoru je možné podat písemné odvolání.

Proti rozhodnutí odvolacího senátu Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu se sídlem v Alicante (dále jen OHIM) je možné podat žalobu k Evropskému soudnímu dvoru. Evropský soudní dvůr je oprávněn napadené rozhodnutí zrušit nebo změnit.

Vzor Společenství může být prohlášen za neplatný i v rámci řízení u příslušného národního soudu členského státu pro vzory Společenství.³⁷

---

³⁶ tamtéž, str. 96

³⁷ podrobněji viz. Horáček, Čada, Hajn, Práva k průmyslovému vzoru. 1. vydání, str. 249

7 PRÁVA K PRŮMYSLOVÉMU VZORU

Subjektivní práva, která jsou s průmyslovým vzorem spjata, lze rozdělit do dvou skupin. Na jedné straně jsou to práva k průmyslovému vzoru a na druhé straně jde o práva plynoucí ze zápisu průmyslového vzoru. V uvedených případech má oprávněná osoba odlišné postavení a to i navzdory tomu, že ve valné většině případů se bude fyzicky jednat o tentýž subjekt.

7.1 Právo na průmyslový vzor

Vytvoření průmyslového vzoru je právní skutečností, která zakládá práva k průmyslovému vzoru. V okamžiku vzniku průmyslového vzoru vzniká jeho původci jednak právo na původcovství, jako právo absolutní a nepřevoditelné, a jednak právo k průmyslovému vzoru, jako právo majetkové. Lze tedy konstatovat, že ačkoliv se ve většině případů jedná o jednu a tutéž osobu, je třeba činit rozdíly mezi původcem průmyslového vzoru a vlastníkem průmyslového vzoru.

Osoba, která průmyslový vzor svou vlastní tvůrčí činností vytvořila, je označována jako původce. Původcem průmyslového vzoru může být pouze fyzická osoba. Právo na původcovství je právem ryze osobní povahy, a tudíž jde o právo nepřevoditelné na jinou osobu. I v případě převodu práva k průmyslovému vzoru na jiný subjekt zůstává původci absolutní právo na původcovství.

Právo k průmyslovému vzoru spočívá v právu podat přihlášku průmyslového vzoru Úřadu průmyslového vlastnictví a v případě splnění všech podmínek získat ochranu průmyslového vzoru jeho zápisem do rejstříku. Přihlásit průmyslový vzor k ochraně je oprávněn ten, kdo má na něj právo, tedy jeho původce nebo právní nástupce. Na rozdíl od práva na původcovství je právo k průmyslovému vzoru právem majetkovým a jako takové může být předmětem přechodu či převodu na jiný subjekt. Právním nástupcem práva k průmyslovému vzoru může být jak osoba fyzická, tak i osoba právnická.

ZOPV dává původci průmyslového vzoru právo být uveden v přihlášce průmyslového vzoru a být zapsán do rejstříku. Ohledně práva původce být uveden v přihlášce průmyslového vzoru platí tzv. formální přihlašovatelský princip, který je postaven na vyvratitelné právní domněnce, že původcem je ten, kdo je jako původce zapsán do rejstříku, resp. je uveden v přihlášce.

Spory o určení práva na průmyslové vzory rozhodují soudy. Žalobu na určení oprávněného přihlašovatele nebo vlastníka průmyslového vzoru lze však podat pouze do dvou let od zápisu průmyslového vzoru do rejstříku.

Průmyslový vzor nezdídká vzniká za spoluúčasti více osob. Takové osoby zákon označuje za spolupůvodce a přiznává jim práva k průmyslovému vzoru v takovém rozsahu, v jakém se podílely na jeho tvorbě. K tomu, aby osoba, která spolupracovala na tvorbě průmyslového vzoru, byla označena za jeho spolupůvodce, je nutné, aby taková osoba přinesla svůj vlastní tvůrčí vklad a nikoliv se jen podílela na jeho výrobě.³⁸

7.2 Zaměstnanecký průmyslový vzor

Zákon zachovává pro zaměstnanecký průmyslový vzor zvláštní režim, přičemž rámec pracovního poměru je nezbytnou podmínkou pro vznik práv a povinností vyplývajících z takového průmyslového vzoru. V souvislosti s tímto je třeba zmínit, že práva a povinnosti ze zaměstnaneckého průmyslového vzoru zůstávají i po skončení pracovního poměru nedotčeny.

Zaměstnaneckým průmyslovým vzorem zákon chápe průmyslový vzor, který jeho původce vytvořil ke splnění úkolu vyplývajícího z pracovního poměru, z členského nebo z jiného obdobného vztahu (dále jen „pracovní poměr“). Právo na zaměstnanecký průmyslový vzor přechází ze zákona na toho, kdo původci vytvoření průmyslového vzoru zadal (dále jen „zadavatel“), není-li smlouvou stanoveno jinak. Právo na původcovství zůstává nedotčeno, zatímco majetková práva přechází na zadavatele. (§ 13 odst. 1 ZOPV)

³⁸ cit. dílo poznámka č. 4, str. 92

cit. dílo poznámka č. 3, str. 234

Zákon ukládá původci povinnost, aby zadavatele o vytvoření průmyslového vzoru neprodleně vyrozuměl a předal mu podklady potřebné k jeho posouzení. Právo zadavatele na průmyslový vzor pak zaniká marným uplynutím lhůty, kterou mu zákon pro uplatnění práva na průmyslový vzor vůči původci stanovil. Poté se právo na průmyslový vzor vrací původci, který již v dalších dispozicích s průmyslovým vzorem není omezen. Uplatnil-li zadavatel právo na průmyslový vzor, má původce vůči zadavateli právo na přiměřenou odměnu.

Při stanovení výše odměny se vychází z přínosu, dosaženého užíváním průmyslového vzoru nebo jeho jiným uplatněním, přičemž se přihlíží k materiálnímu podílu zadavatele na vytvoření průmyslového vzoru a k rozsahu zadání původci. Zadavatel však vzor využít nemusí a jeho skutečný přínos tak může být nulový. Proto je třeba jej chápat jako přínos potenciální, neboť odměna musí být vyplacena bez ohledu na další osud vzoru. Může dojít k situaci, kdy se dostane původní odměna a později dosažený přínos z uplatnění průmyslového vzoru do zjevného nepoměru, v takovém případě má původce právo na dodatečné vypořádání (§ 13 odst. 4 ZOPV).

Smysl zaměstnaneckého průmyslového vzoru je tedy zřejmý, zadavatel, který poskytl tvůrci průmyslového vzoru zázemí jak technické, tak i finanční, by měl mít pochopitelně právo na zisk, který ze vzoru v budoucnu vzejde. Na druhé straně stejně tak nelze původce, který svou tvůrčí činností, svými znalostmi a dovednostmi průmyslový vzor vytvořil, zcela opomenout z práv k průmyslovému vzoru.

Jde tedy o vzájemnou podmíněnost těchto subjektů nezbytnou k tomu, aby průmyslový vzor vznikl.

8 PRÁVA VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZÁPISU PRŮMYSLOVÉHO VZORU

Jak již bylo výše uvedeno, zápis průmyslového vzoru je právotvornou skutečností, která vede ke vzniku práv z průmyslového vzoru.

Zákon č. 207/2000 Sb. je založen na vlastnické teorii, což se projevuje tím, že zákon na průmyslový vzor hledí jako na samostatný předmět vlastnického práva.

Práva z průmyslového vzoru mají povahu práva absolutního (tj. monopolní) a vylučného, jde o práva, která náleží pouze vlastníku průmyslového vzoru a působí erga omnes. Vlastník je ze zákona oprávněn ke všem úkonům týkajících se zapsaného průmyslového vzoru.

Vlastník zapsaného průmyslového vzoru má především **právo zapsaný průmyslový vzor užívat**. Zákon pod pojmem užívání rozumí zejména výrobu, nabízení, uvedení na trh, dovoz, vývoz nebo užívání výrobku, ve kterém je tento průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, nebo skladování takového výrobku k uvedeným účelům (§ 19 odst. 1 ZOPV).

ZOPV definuje pojem užívání podstatně šířeji, než jak jej definoval zákon č. 527/1990 Sb. Níže uvedené rozhodnutí ukazuje, jak podstatným způsobem byla právní úprava v oblasti užívání průmyslového vzoru rozšířena. Zmíněným rozhodnutím je rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 155/2003 ze dne 19.4.2004. Soud konstatoval, že podle právní úpravy zákona č. 527/1990 Sb., nelze pod pojem využívání průmyslového vzoru podřadit činnost nájemce reklamních ploch. Ze zmíněného vyplývá, že pronajímal-li nájemce reklamních ploch předmětné konstrukce koncovým uživatelům – zadavatelům reklamy, za účinnosti zák. č. 527/1990 Sb., nezasáhl tím do práv vlastníka průmyslového vzoru. Oproti tomu tatáž činnost téhož nájemce je již za účinnosti zák. č. 207/2000 Sb. považována za užívání průmyslového vzoru, jemuž má právo vlastník vzoru bránit.³⁹

³⁹ podle právní úpravy obsažené v § 56 zák. č. 527/1990 Sb., průmyslový vzor využívá ten, kdo: při své hospodářské činnosti podle něho zhotoví výrobek nebo takový výrobek dováží či uvede do oběhu.

Dalším ze základních práv vlastníka průmyslového vzoru je **právo udělit souhlas s užíváním** zapsaného průmyslového vzoru (§ 32 odst. 1 ZOPV). Takový souhlas k využívání průmyslového vzoru uděluje vlastník formou **licence**, tedy prostřednictvím licenční smlouvy.⁴⁰ Zákon č. 207/2000 Sb. stanoví, že na licenční smlouvy a vztahy z nich vzniklé se použije ustanovení obchodního zákoníku (§ 32 odst. 4 ZOPV). Podle ZOPV může být licenční smlouva uzavřena jako výlučná či nevýlučná. Platí, že není-li sjednáno jinak, je licence poskytnuta jako nevýlučná.

Termín licence označuje povolení, svolení k určité činnosti, která je bez takového povolení zakázána. Udělením licence nedochází ke změně v osobě majitele průmyslového vzoru, ten zůstává zachován a neztrácí udělením licence svá práva k jejímu předmětu. Licenční smlouvou tedy poskytuje vlastník průmyslového vzoru nabyvateli licence za úplatu právo užívat průmyslový vzor ve sjednaném rozsahu, po sjednanou dobu a na sjednaném území.⁴¹

Je třeba rozlišovat mezi převodem průmyslového vzoru a udělením licence.

Za převod práva k zapsanému průmyslovému vzoru se označuje změna majitele průmyslového vzoru, k níž dochází výlučně na základě právního úkonu.

Tímto právním úkonem je míněna obligatorně písemná smlouva. Při převodu práva k zapsanému průmyslovému vzoru vstupuje nabyvatel do právního postavení převodce se vším všudy, tj. do celého rozsahu jeho práv a povinností týkajících se převáděného práva.

Je třeba zdůraznit, že předmětem převodu mohou být pouze práva majetková, zatímco na osobním právu původcovství se nic nemění. Novým vlastníkem pak může být jak osoba fyzická tak i právnická.

Právo k průmyslovému vzoru je převedeno již okamžikem uzavření smlouvy, zatímco na zápis převodu do rejstříku je vázána pouze účinnost převodu vůči třetím osobám, nikoli tedy účinky smlouvy jako takové.⁴²

Otázka **přechodu práv** se týká případů smrti vlastníka průmyslového vzoru jako fyzické osoby nebo zániku vlastníka průmyslového vzoru jako osoby právnické.⁴³

⁴⁰ podrobněji viz. Malý, Josef, *Obchod nehmotnými statky*
Praha: nakladatelství C.H. Beck, 2002, str. 73 a násl.

⁴¹ podrobněji viz. Horáček, Čada, Hajn, *Práva k průmyslovému vzoru*. I. vydání, str. 268 a násl.

⁴² Čermák, Karel, *Dispozice s průmyslovými právy*,
časopis *Průmyslové vlastnictví* č. 1-2/2003, str. 11 a násl.

Problematiku úmrtí fyzické osoby jako vlastníka průmyslového vzoru ZOPV nikterak neřeší. Použije se tedy obecné ustanovení § 47 odst.1 ZOPV a přiměřeně se aplikuje ustanovení občanského zákoníku. Není přitom rozhodné, zda chápeme zapsaný průmyslový vzor jako předmět vlastnictví - v tomto případě by byl průmyslový vzor předmětem dědění jako kterákoli jiná věc, nebo nikoliv – pak by se dědila pouze majetková práva k průmyslovému vzoru. Občanský zákoník obsahuje problematiku dědění v části sedmé § 460 a násl.

V případě zániku právnické osoby (podle ObchZ: jejím rozdělením, fúzí apod.) se taktéž použijí přiměřeně ustanovení občanského zákoníku upravující zánik právnických osob § 20a.

Ačkoliv práva ze zapsaného průmyslového vzoru mají povahu práv výlučných a absolutních, jistá jejich omezení zákon připouští. Zákon uvádí jejich taxativní výčet (§ 23 ZOPV).

Omezení práv spočívá v tom, že se práva vyplývající ze **zapsaného průmyslového vzoru** nevztahují na určité jednání třetích osob. Jde tedy o to, že vlastník je ve svých právech ze zapsaného průmyslového vzoru omezen jednáním třetích osob, pokud tyto osoby jednají v rozsahu daném tímto ustanovením. Jde o klasické případy jednání uskutečněných soukromě (pro neobchodní účely), jednání pro účely experimentální a jednání v rámci výuky. Dále jde o ustanovení, které omezuje práva vlastníka průmyslového vzoru ve vztahu k zařízením lodí a letadel, dostanou-li se přechodně na území České republiky, omezení účinku průmyslového vzoru se vztahuje i na dovoz náhradních dílů a příslušenství za účelem oprav těchto dopravních prostředků.⁴⁴

Práva ze zapsaného průmyslového vzoru mohou být omezena i tzv. právem předchozího uživatele. Práva ze zapsaného průmyslového vzoru nepůsobí vůči třetím osobám, které mohou dokázat, že započaly na území ČR s užíváním průmyslového vzoru před podáním přihlášky nebo přede dnem vzniku práva přednosti, spadajícího do ochrany zapsaného průmyslového vzoru, pokud byl daný vzor vytvořen nezávisle na zapsaném průmyslovém vzoru, nebo za tímto účelem učinily vážné přípravy.

---

⁴³ cit. dílo poznámka č. 4, str. 103

⁴⁴ cit. dílo poznámka č. 4, str. 104

cit. dílo poznámka č. 13, str. 64

Třetí osoby pak mohou užívat daný průmyslový vzor při své podnikatelské činnosti, při které předchozí užití bylo uskutečněno nebo připravováno (§ 25 odst. 1 ZOPV).

Nezávislost takového vzoru je třeba chápat jako nezávislost absolutní, uživatel tedy musel dospět k jím užívanému průmyslovému vzoru samostatně, vlastními silami a prostředky.

V případě, že vlastník průmyslového vzoru nebude ochoten respektovat právo předchozího uživatele, bude o tom rozhodovat soud jako o předběžné otázce ve sporu o porušení práv ze zapsaného průmyslového vzoru. Pokud právo předchozího uživatele vlastník průmyslového vzoru uzná nebo o tom rozhodne soud, může být taková skutečnost zapsána do rejstříku průmyslových vzorů.⁴⁵

Právo předchozího uživatele nemůže být převedeno odděleně od podniku nebo jeho části, ke které se vztahuje – jde o tzv. vázaný převod (§ 25 odst. 2 ZOPV).

Specifickou formou omezení práv vyplývajících ze zapsaného průmyslového vzoru, ke které může dojít, je v souvislosti s přepisem vlastníka průmyslového vzoru podle § 16 ZOPV.

Princip vyčerpání práv ze zapsaného průmyslového vzoru je v § 24 ZOPV kodifikován v souladu se Směrnicí 98/71/EC Evropského parlamentu a Rady.

Institut vyčerpání práv spočívá v tom, že se práva ze zapsaného průmyslového vzoru nevztahují na nakládání s výrobkem, ve kterém je příslušný průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován, pokud byl tento výrobek uveden na trh v České republice, ať již vlastníkem samotným nebo s jeho souhlasem (§ 24 odst. 1 ZOPV). V tomto případě se jedná o tak zvané národní vyčerpání práva. Jelikož je Česká republika členem EU, platí totéž i pro případy, pokud byl takový výrobek uveden na trh ve Společenství nebo v jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor. V tomto případě lze hovořit o komunitárním vyčerpání práva.⁴⁶

Výše zmíněné lze shrnout tak, že v okamžiku, kdy vlastník uvede daný výrobek na trh, nebo je výrobek na trh uveden s jeho souhlasem, jsou tím jeho práva vyčerpána a nemůže již ovlivňovat další nakládání s takovým výrobkem. Vlastník

---

⁴⁵ cit. dílo poznámka č. 4, str. 104

⁴⁶ cit. dílo poznámka č. 4, str. 105

cit. dílo poznámka č. 13, str. 64

průmyslového vzoru, který svá práva k danému výrobku již vyčerpal, nemůže zakázat jeho další pohyb na trhu.

Zapsaný průmyslový vzor jako předmět vlastnictví může být předmětem práva zástavního, předmětem výkonu rozhodnutí, a v případě, že právo k průmyslovému vzoru náleží několika subjektům současně, může být předmětem podílového spoluvlastnictví.

Právní vztahy týkající se **zástavního práva** k průmyslovému vzoru se budou řídit občanským právem.⁴⁷ Stejně tak se na průmyslový vzor jako na **předmět výkonu rozhodnutí** použijí předpisy práva občanského. V případě **spoluvlastnictví** se vztahy mezi předmětnými osobami řídí obecnými předpisy o podílovém spoluvlastnictví obsaženými v občanském zákoníku a zákon výslovně upravuje pouze ty vztahy mezi spoluvlastníky, které z obecné úpravy nevyplývají.

---

⁴⁷ podrobněji viz. Kupka, Petr, Zastavit či nezastavit aneb hodnota průmyslového vlastnictví jako předmět zástavního práva, časopis Průmyslové vlastnictví č. 5 - 6/2003, str. 109 a násled.

9 OCHRANA PRÁV Z PRŮMYSLOVÉHO VZORU

Ochrana průmyslového vzoru vzniká jeho zápisem do rejstříku (§ 38 odst. 1 ZOPV). Zápis průmyslového vzoru je správním rozhodnutím sui generis, které zakládá výlučná subjektivní práva fyzické nebo právnické osoby; jde tedy o rozhodnutí konstitutivní povahy.

Dnem zápisu do rejstříku vzniká ochrana zapsaného průmyslového vzoru, která však působí zpětně od podání přihlášky průmyslového vzoru. Zápisem vzoru do rejstříku se přihlašovatel stává jeho vlastníkem.

Dojde-li k neoprávněnému zásahu do práv ze zapsaného průmyslového vzoru, může se jeho vlastník bránit jak soukromoprávními prostředky ochrany, tak i veřejnoprávními prostředky ochrany práv z průmyslového vzoru.

Oblast práva ústavního je v nejobecnější rovině základním právním zdrojem ochrany práv z průmyslového vzoru. Zejména se pak jedná o **Listinu základních práv a svobod** vyhlášenou pod č. 2/1993 Sb.(dále jen Listina). Listina uvádí, že práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem (čl. 34 Listiny).

Ze zařazení tohoto ustanovení do Listiny vyplývá, že je ústavodárce považuje za základní lidská a občanská práva, která však nevyjmenovává a ponechává jejich úpravu zákonu (nikoli tedy podzákonnému právnímu předpisu).

9.1 Soukromoprávní prostředky ochrany práv z průmyslového vzoru

Základním mimosoudním prostředkem ochrany práv z průmyslového vzoru je jednání mezi majitelem práva a jeho narušitelem. Toto jednání se ve většině případů zahajuje tím, že vlastník průmyslového vzoru písemně upozorní narušitele na závadný stav a vyzve ho k jeho odstranění. Případy, kdy však dojde touto cestou k okamžitému urovnání právního stavu, jsou spíše výjimkou.

Významným zdrojem soukromoprávní ochrany práv z průmyslového vzoru je **zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví**. Tento zákon upravuje nároky, které mohou příslušné subjekty při porušení průmyslových práv uplatnit.⁴⁸

Dojde-li k neoprávněnému zásahu do práv ze zapsaného průmyslového vzoru, může se oprávněná osoba domáhat u soudu toho, aby se porušovatel zdržel jednání, jímž dochází k porušení nebo ohrožení práva, a následky ohrožení nebo porušení byly odstraněny. V tomto případě hovoříme o negativním nároku a o nároku restitučním. Negativní nárok je v praxi poměrně běžným nárokem, ovšem předpokladem je, že rušení práva trvá nebo hrozí, že s rušením práva bude započato nebo že se bude opakovat. Restituční nárok bývá splněn zejména stažením výrobků z trhu, ale též jejich trvalým odstraněním nebo zničením. Taktéž může být restituční nárok splněn stažením, trvalým odstraněním nebo zničením materiálů, nástrojů a zařízení určených nebo používaných při činnostech porušujících nebo ohrožujících právo (§ 4 zák. č. 221/2006 Sb.). Zničení výrobků lze však uplatnit až podpůrně, jestliže nebylo možné neoprávněný zásah odstranit jinak. V praxi tento institut spadá spíše do veřejnoprávních režimů celních a spotřebitelských.

Oprávněné osobě, jejímuž návrhu bylo vyhověno, může soud přiznat v rozsudku právo uveřejnit rozsudek na náklady porušovatele (§ 4 zák. č. 221/2006 Sb.). V praxi nebývá toto právo příliš uplatňováno, a to z důvodu, že k soudnímu přiznání práva zveřejnit pravomocný rozsudek většinou dojde až po značně dlouhém období, kdy už na něm žalobce ztrácí hospodářský zájem.

Oprávněná osoba má právo na náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení, které získal porušovatel v důsledku ohrožení nebo porušení práva, a přiměřené zadostiučinění, byla-li zásahem do práv způsobena nemajetková újma (§ 5 zák. č. 221/2006 Sb.). Přiměřené zadostiučinění může spočívat jak v morálním zadostiučinění, tak i v peněžitém plnění. Morální zadostiučinění může spočívat například ve veřejné omluvě uveřejněné v odborném tisku apod. Peněžité plnění je v praxi soudy poměrně často přiznáváno.

Oprávněná osoba má právo na informace o původu a distribučních sítích zboží a služeb, kterými je porušováno právo. Zmíněné informace může oprávněná osoba požadovat vůči třetí osobě, která (za účelem přímého či nepřímého hospodářského

⁴⁸ podrobněji viz. Telec, Ivo, Tůma, Pavel, Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana Brno: nakladatelství Doplněk, 2000, str. 69 a násl.

nebo obchodního prospěchu) držela zboží porušující právo, užívala služby porušující právo nebo poskytovala služby porušující právo, popřípadě osobě, která byla výše jmenovanými osobami označena, že se účastnila výroby, zpracování, skladování nebo distribuce zboží či poskytování služeb (§ 3 zák. č. 221/2006 Sb.).

Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví vytvořil novou právní úpravu ochrany průmyslového vzoru zejména tím, že zrušil § 20 a 21 ZOPV, nově upravil otázku bezdůvodného obohacení, rozšířil okruh osob oprávněných vymáhat práva z průmyslového vzoru apod. Zákon transponoval směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/48/ES o vynucení práv duševního vlastnictví⁴⁹.

Tento zákon znamenal podstatnou změnu co do právní úpravy prostředků sloužících k vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, proto je mu v této kapitole věnována zvýšená pozornost oproti jiným právním předpisům.

V oblasti ochrany práv z průmyslového vzoru hraje velmi důležitou roli **zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád**. Jde zejména o možnost podat žalobu na určení podle § 80 písm. c), návrh na vydání předběžného opatření podle § 74 a násl., návrh na zajištění důkazu podle § 78 a 78a a nelze opominout právo na uveřejnění rozsudku.⁵⁰

Zákon č. 207/2000 Sb. obsahuje speciální úpravu sporů o určení práva na průmyslový vzor. Jestliže podle rozhodnutí soudu přísluší právo na průmyslový vzor osobě odlišné od přihlašovatele nebo zapsaného vlastníka, Úřad na návrh osoby, která má podle rozhodnutí soudu práva k průmyslovému vzoru, odejme vlastníku průmyslového vzoru ochranu (§ 16 ZOPV). Na návrh takto oprávněné osoby Úřad zapíše tuto osobu jako vlastníka průmyslového vzoru do rejstříku. V případě, že není podán návrh na přepis, provede Úřad výmaz průmyslového vzoru z moci úřední, a to z důvodu, že nelze připustit existenci vzoru zapsaného v rejstříku, který by neměl žádného vlastníka. O přepisu vlastníka Úřad rozhodnutí nevydává, ale provede jej jako jiný úkon správního orgánu poté, co obdrží návrh na přepis doložený pravomocným

⁴⁹ podrobněji viz. Kopecká, Světlana, nová směrnice ES o vynucení práv k duševnímu vlastnictví časopis Průmyslové vlastnictví č. 9 – 10/2004, str. 153 a násl

⁵⁰ cit. dílo poznámka č. 4, str. 107

rozhodnutím soudu o tom, kdo je opravdovým vlastníkem zapsaného průmyslového vzoru.⁵¹

V souvislosti s ochranou práv z průmyslového vzoru je třeba zmínit též **zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník** (dále jen ObchZ), a to v souvislosti se soutěžním právem a v jeho rámci hlavně právem proti **nekalé soutěži**. Právní úprava nekalé soutěže je obsažena v § 41 až 43 obchodního zákoníku. Účelem této úpravy je zajištění poctivé, nezkreslené a zásadně neomezované hospodářské soutěže. Ochrana práv z průmyslového vzoru v rámci práva proti nekalé soutěži je povahy relativní, působí tedy inter partes a zároveň jde o ochranu neformální, kdy k poskytnutí ochrany není potřeba zápisu do rejstříku průmyslových vzorů.

K tomu, aby bylo jednání posouzeno jako nekalosoutěžní, je třeba, aby byly kumulativně naplněny všechny znaky generální klauzule. Zvláštní skutkové podstaty jsou pak obsaženy v § 45 až 52 ObchZ.

Osoby dotčené nekalosoutěžním jednáním mají k dispozici právní prostředky ochrany. Jde zejména o právo na zdržení se protiprávního jednání a odstranění závadného stavu, právo na přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, právo na náhradu škody, právo na vydání bezdůvodného obohacení a právo uveřejnit rozsudek na náklady účastníka, který ve sporu neuspěl.⁵²

Velmi aktuální problematikou v oblasti nekalé soutěže je nelegálně vytvářené zboží (tzv. pirátství). Problematickými oblastmi jsou teritoria typu Čína, Thajsko, Malajsie atd. tyto země se k ochraně práv z duševního vlastnictví staví velmi laxně a současně zahrnují světový trh pirátsky vyrobeným zbožím.

Tento případ je uveden jako důkaz skutečnosti, že pirátství dosahuje mimořádných rozměrů. V tomto případě jde o neoprávněné napodobení designu celého osobního automobilu. Čínský výrobce automobilů Chery Automobile Copany (dále jen Chery) uvedl na trh vůz Chery QQ, který byl neoprávněnou napodobeninou vozu Daewoo Matiz, který je výrobkem společnosti General Motors Corporation

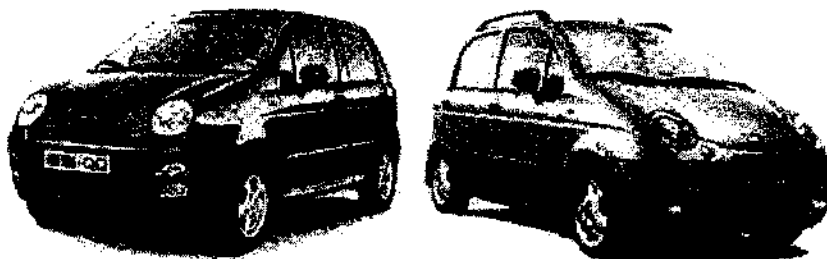
---

⁵¹ tamtéž str. č. 108

⁵² cit. dílo poznámka č. 48, str. 90

podrobněji viz. Horáček, Roman, Čada, Karel, Hajn, Petr, Práva k průmyslovému vzoru. 1. vydání, str. 383 a násl.

(dále jen GM). Společnosti GM se nepodařilo žalobou proti čínskému výrobci zamezit porušování práv z průmyslového vlastnictví a nekalosoutěžního jednání. Konkrétní případ pak byl vyřešen vzájemným smírem, jehož podmínky nebyly zveřejněny.⁵³

9.2 Veřejnoprávní prostředky ochrany práv z průmyslového vzoru

Tyto jsou upraveny zejména v trestním zákoně, v zákoně o přestupcích, v zákoně o ochraně spotřebitele a v zákoně o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví.

Trestným činem může být pouze takový čin, který je pro společnost nebezpečný a naplní znaky stanovené v zákoně. Pochopitelně ne každé jednání, které je v rozporu s předpisy na ochranu duševního vlastnictví, znamená trestný čin. Až na výjimky upravuje všechny trestné činy v České republice **zák. č. 140/1961 Sb., Trestní zákon**. Trestní zákon společensky škodlivé zásahy do oblasti duševního vlastnictví upravuje hned třemi skutkovými podstatami.

Systematicky jsou pak zařazeny do Hlavy II. – Trestné činy hospodářské. Stěžejní skutkovou podstatu ve vztahu k průmyslovému vzoru je „porušování průmyslových práv“ (§ 151 zák. č. 140/1961 Sb.). Trestný čin „porušování průmyslových práv“ je trestným činem poměrně zřídka páchaným a dosahuje

⁵³ uvedený případ byl publikován v: Černý, Miroslav, Kvaziprávní prostředky ochrany, časopis Průmyslové vlastnictví č. 5 – 6/2006, str. 70 a násl.

se u něj téměř stoprocentní objasněnosti (tyto trestné činy se počítají v desítkách spáchaných činů). A i když je trestně právní ochrana průmyslového vzoru méně frekventovaná v poměru k ochraně soukromoprávní či správně-právní, nelze ji nepřiznat podstatnou roli v oblasti ochrany práv k průmyslovému vzoru.⁵⁴

Protiprávní jednání, které nedosahuje míry trestnosti vyžadované pro trestné činy, lze veřejnoprávně postihnout v přestupkovém řízení.

Přestupek korespondující s výše zmíněným trestným činem je uveden v **zák. č. 200/1990 Sb., zákon o přestupcích**. Jde o „přestupek na úseku porušování průmyslových práv a porušování práv k obchodní firmě“ (§ 33 odst. 1 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb.). Na rozdíl od souvisejícího trestného činu lze postihnout všechna jednání, kterými osoba zasahuje do veškerých průmyslových práv, pokud toto jednání naplní obecné znaky přestupku. I v tomto případě obdobně platí výše uvedené, totiž, že jde o aspekt právní ochrany který, je méně frekventovaný.⁵⁵

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Jak již samotný název zákona napovídá, jeho účelem je především ochrana práv spotřebitelů, nikoli tedy majitelů práv duševního vlastnictví. Tento zákon zakazuje klamání spotřebitele, za které se považuje nabídka nebo prodej výrobků nebo zboží porušující některá práva duševního vlastnictví, jakož i jejich skladování za účelem nabídky nebo prodeje. Odpovědnost za klamání spotřebitele je kategorií objektivní, nelze se jí tedy zprostit poukazem na skutečnost, že potřebné nebo správné údaje neposkytl výrobce, dovozce nebo dodavatel.⁵⁶

Speciálním zákonem pro oblast zahraničního obchodu s předměty průmyslového vlastnictví je **zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví**. Jde o právní předpis, který upravuje postup orgánů v souvislosti s potíráním pirátského zahraničního obchodu. Předmětem tohoto předpisu nejsou sama

⁵⁴ Kupka, Petr, Trestněprávní aspekt ochrany průmyslového vlastnictví, časopis Průmyslové vlastnictví č. 7 – 8/2001, str. 145 a násl.

⁵⁵ cit. dílo poznámka č. 48, str. 82 a násl

⁵⁶ cit. dílo poznámka č. 4, str. 49

práva duševního vlastnictví, nýbrž zboží, na kterém tato práva vážnou. Tento zákon lze použít pouze v případech, kdy zboží překračuje hranice a je vedeno celní řízení. Pokud bylo zboží již propuštěno do volného oběhu, není možné tento zákon použít. Účelem tohoto zákona je zabránit mezinárodnímu obchodu s pirátsky vyrobeným zbožím (česká právní úprava rozlišuje dva druhy předmětného zboží: padělky a nedovolené napodobeniny).

Celní opatření v souvislosti se zmíněným porušením práv lze provést pouze na návrh oprávněné osoby. Pokud se návrh takové osoby ukáže jako oprávněný, celní orgán zboží zajistí. Po rozhodnutí o zajištění zboží je oprávněná osoba povinna určovací žalobou zahájit soudní řízení, ve kterém soud s konečnou platností rozhodne, zda jde o padělky nebo napodobeniny, či nikoli.⁵⁷

---

⁵⁷ podrobněji viz. Telec, Ivo, Tůma, Pavel, Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana, cit. dílo poznámka č. 48

10 ZÁNÍK A VÝMAZ PRŮMYSLOVÉHO VZORU

Právo ze zapsaného průmyslového vzoru **zaniká**, jestliže uplyne doba ochrany nebo se jej vlastník vzdá.⁵⁸

Zákon obsahuje povinnost vlastníka průmyslového vzoru informovat třetí osoby, které mohou mít zájem na existenci práv vyplývajících ze zápisu průmyslového vzoru, o svém úmyslu vzdát se těchto práv. Úřad vyznačí zánik takového vzoru až poté, kdy mu vlastník předloží důkaz o tom, že tyto třetí osoby byly o záměru vlastníka průmyslového vzoru informovány (§ 26 ZOPV).

Právo ze zapsaného průmyslového vzoru u obou těchto případů zaniká od okamžiku, kdy nastala skutečnost pro jejich zánik rozhodná – práva tedy zanikají s účinky *ex nunc*.

V případě uplynutí doby ochrany jde o situaci, kdy vlastník ani v dodatečné šestiměsíční lhůtě nepodal žádost o obnovení doby ochrany, popřípadě nezaplatil v této době správní poplatek. Práva z průmyslového vzoru pak zanikají ke dni, kdy mohla být žádost o obnovu ochranné doby podána nejpozději. Práva ze zapsaného průmyslového vzoru zanikají však nejdéle uplynutím 25 let od data podání přihlášky. Od tohoto okamžiku se průmyslový vzor staví vůči třetím osobám jako vzor volný.

V případě, že se vlastník průmyslového vzoru vzdá svého práva k průmyslovému vzoru, pak tato práva zanikají okamžikem vyznačení této skutečnosti v rejstříku, které provádí Úřad.

Důvody pro **výmaz** průmyslového vzoru z rejstříku jsou taxativně dány zákonem (§ 27 ZOPV). Tato úprava odpovídá úpravě Směrnice 98/71 ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů.

Po výmazu se na průmyslový vzor hledí jako by nebyl vůbec zapsán – účinky výmazu tedy nastávají zpětně - *ex tunc*.

Řízení o výmazu průmyslového vzoru zahajuje Úřad na základě písemného návrhu třetí osoby. Důvody pro výmaz průmyslového vzoru z rejstříku jsou taxativně vyjmenovány v § 26 ZOPV. *Ex officio* provede Úřad výmaz jen v případě,

⁵⁸ cit. dílo poznámka č. 4, str. 99

nebyl-li podán návrh na přepis vlastníka průmyslového vzoru podle ustanovení § 16 odst. 4 ZOPV. Návrh na výmaz musí být podán v písemné podobě, navrhovatel jej musí věcně odůvodnit a současně musí předložit spolu s návrhem na výmaz i důkazní prostředky, o které tento návrh opírá – tzv. zásada koncentrace. Dodatečně nemohou být důvody výmazu ani důkazní prostředky měněny.

Rozdíl mezi výmazem průmyslového vzoru a zánikem jeho ochrany spočívá zejména v tom, že v případě zániku ochrany je vzor stále zapsán v rejstříku a zanikají pouze práva s ním spojená. V případě výmazu průmyslového vzoru z rejstříku se na vzor hledí, jako by nebyl vůbec zapsán. Zánik ochrany pak probíhá nezávisle na vůli Úřadu, zatímco výmaz provádí výlučně Úřad a to buď na návrh třetí osoby nebo ex officio.⁵⁹

Rozdílná právní úprava se uplatňuje na vzor Společenství. Vzor Společenství nemůže být vymazán, ale může být prohlášen za neplatný. Neplatnost může být prohlášena na základě žádosti podané u Úřadu nebo u soudu pro vzory Společenství na základě protinávrhu v řízení o porušení práv. Od 1.1. 2008 je soudem pro vzory Společenství Městský soud v Praze, který rozhoduje jako soud prvního stupně. Odvolacím soudem pro vzory Společenství je Vrchní soud v Praze.

---

⁵⁹ tamtéž str. 100 a násl.

11 (PRŮMYSLOVÝ) VZOR SPOLEČENSTVÍ

Zvláštní otázku představuje právní ochrana průmyslových vzorů v rámci Evropské unie. Pro ochranu průmyslových vzorů v rámci EU byl vytvořen institut průmyslového vzoru Společenství.

Institut průmyslového vzoru Společenství konstituovala přímo působící norma komunitárního práva, a to **nařízení Rady (ES) č. 6/2002** ze dne 12. prosince 2001 **o (průmyslových) vzorech Společenství**. Tímto nařízením došlo k vytvoření jednotného systému vzoru Společenství pro celé teritorium EU.

Je však třeba zdůraznit, že (průmyslový) vzor Společenství v žádném případě nenahrazuje národní právní úpravy ochrany průmyslových vzorů v jednotlivých členských státech. Tento systém existuje paralelně a nezávisle vedle národních systémů.

(Průmyslový) vzor Společenství má jednotnou povahu, což znamená, že má stejné účinky v celém Společenství: může být zapsán, převeden, lze se ho vzdát, může být zrušen nebo prohlášen za neplatný a jeho užívání může být zakázáno pro celé území Společenství. Toto ustanovení platí, nestanoví-li nařízení jinak.⁶⁰

Podle čl. 1 odst. 2 je (průmyslový) vzor chráněn:

„nezapsaným“ (průmyslovým) vzorem Společenství, je-li zpřístupněn veřejnosti způsobem stanoveným tímto nařízením;

„zapsaným“ (průmyslovým) vzorem Společenství, je-li zapsán způsobem stanoveným tímto nařízením.

11.1 Nezapsaný (průmyslový) vzor Společenství

Ochrana tzv. „nezapsaným (průmyslovým) vzorem Společenství“ vzniká bez jakékoliv registrace, tj. bez jakékoliv přihlášky, bez placení poplatků a bez řízení vedeného jakýmkoliv orgánem. Ochrana tak vzniká pouhým zpřístupněním (průmyslového) vzoru veřejnosti v EU.

⁶⁰ Dědič Jan, Čech Petr, Obchodní právo po vstupu ČR do EU, 2. doplněné a aktualizované vydání Praha: nakladatelství Bova Polygon, 2005, str. 360 a násl.

Nezapsaný (průmyslový) vzor Společenství poskytuje svému majiteli právo zabránit třetí osobě užívat průmyslový vzor bez jeho souhlasu. Takové právo je však majiteli poskytováno pouze za předpokladu, že užití nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství představuje vědomé úmyslné napodobení či kopírování takto chráněného průmyslového vzoru.

Užívání nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství zahrnuje zejména výrobu, nabízení, uvádění na trh, dovoz, vývoz nebo používání výrobku, v němž je průmyslový vzor ztělesněn.

Ochrana nezapsaným (průmyslovým) vzorem Společenství trvá 3 roky od okamžiku, kdy byl průmyslový vzor poprvé v rámci Společenství zpřístupněn veřejnosti, tj. pokud byl zveřejněn nebo jinak oznámen, vystavován, obchodně použit nebo jiným způsobem uveden ve veřejnou známost takovým způsobem, že během normálních obchodních činností mohly tyto události vejít ve známost v odborných kruzích činných v rámci Společenství.

(Průmyslový) vzor se však nepovažuje za zveřejněný v případě, jestliže byl sdělen pouze třetí osobě pod výslovnou nebo mlčky předpokládanou podmínkou jeho utajení. Třiletou dobu ochrany nelze prodloužit, avšak je možné do konce období 12 měsíců od okamžiku zpřístupnění veřejnosti na shodný předmět podat přihlášku zapsaného průmyslového vzoru Společenství.

Institut nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství vstoupil v účinnost 5. března 2003, od tohoto data průmyslové vzory, které splnily podmínky být nezapsanými (průmyslovými) vzory Společenství, automaticky získaly ochranu na celém území EU a po přístupu nových členských států byla tato ochrana automaticky rozšířena se zpětnou platností i na nově přistoupivší státy.

Nezapsaný (průmyslový) vzor Společenství hraje svoji úlohu zejména v oblastech průmyslových odvětví, kde dochází ve velmi krátké době k vytváření velkého množství průmyslových vzorů na výrobky, které mají krátkou životnost na trhu. Jde zejména o oblast textilního průmyslu, kde není kladen důraz ani tak na délku ochrany (průmyslového) vzoru jako spíše na rychlost a formalitami nezatížené získání ochrany.⁶¹

---

⁶¹ <http://www.upv.cz>

11.2 Zapsaný (průmyslový) vzor Společenství a řízení o přihlášce (průmyslového) vzoru Společenství

Druhou formou ochrany (průmyslového) vzoru Společenství, kterou zavedl čl. 1 nařízení Rady (ES) č. 6/2002, je zapsaný (průmyslový) vzor Společenství. Zapsané (průmyslové) vzory Společenství se zapisují do Rejstříku průmyslových vzorů Společenství, vedeného Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu se sídlem v Alicante.

Doba ochrany zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství činí 5 let od data podání přihlášky. Tato doba může být opakovaně prodlužována na celkových 25 let od data podání přihlášky.

Zapsaný (průmyslový) vzor Společenství poskytuje svému majiteli právo jej užívat a zabránit třetím subjektům v jejich užívání bez jeho souhlasu.

Zmíněná doba a forma ochrany zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství je na rozdíl od nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství výhodnější pro průmyslová odvětví, kde je kladen důraz zejména na délku ochranné doby a na větší právní jistotu, kterou poskytuje právě zapsaný (průmyslový) vzor Společenství.

Přihlášku zapsaného vzoru Společenství může podat kdokoli a pro podání přihlášky nemusí být žádný přihlašovatel zastoupen kvalifikovaným zástupcem.⁶²

Přihlašovatel zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství mající sídlo v EU nemusí být zastoupen ani v dalším řízení o přihlášce. Má však právo nechat se zastupovat ve věcech (průmyslových) vzorů Společenství zástupcem oprávněným zastupovat ve věcech průmyslových vzorů před OHIM. Seznamy takových zástupců vede OHIM.

Přihláška zapsaného vzoru Společenství je zpoplatněna přihlašovacím poplatkem a poplatkem za zveřejnění (průmyslového) vzoru. V případě, že přihlašovatel v přihlášce zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství požádá o odklad zveřejnění, je pak poplatek za zveřejnění nahrazen poplatkem za jeho odklad a po uplynutí doby odkladu je účtován i poplatek za zveřejnění.

Zapsané (průmyslové) vzory Společenství, které do jím vedeného rejstříku zapsal OHIM, jsou publikované v Community Designs Bulletin (Úřední věstník úřadu), kde se zveřejňují i další sdělení a informace obecného charakteru.

Přihláška zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství se podává v kterémkoli z úředních jazyků EU - tzv. „jazyk přihlášky“. V případě, že přihláška není podána v některém z pěti úředních jazyků OHIM: angličtina, němčina, francouzština, italština a španělština, je přihlašovatel povinen zvolit i „druhý jazyk“, který patří mezi tyto úřední jazyky OHIM, a s jehož možným užitím pro řízení u OHIM souhlasí.

Přihláška zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství může být v papírové podobě zaslána přímo do OHIM – přímé podání přihlášky, nebo tzv. nepřímým podáním prostřednictvím ústředního úřadu průmyslového vlastnictví členského státu za jím stanovených podmínek (v České republice je jím Úřad průmyslového vlastnictví) nebo u Úřadu pro průmyslové vzory v Beneluxu.

V případě, že přihlašovatel se sídlem v České republice zvolí formu nepřímého podání přihlášky a zašle přihlášku zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství do OHIM prostřednictvím (českého) Úřadu průmyslového vlastnictví, je třeba, aby byla dodržena zvláštní stanovená procedura podání přihlášky. Nejprve je třeba zdůraznit, že přihláška zapsaného průmyslového vzoru Společenství musí být jediné v papírové podobě a musí být podána osobně nebo poštou na adresu Úřadu průmyslového vlastnictví – podání faxem popřípadě elektronicky je nepřipustné. Úřad průmyslového vlastnictví pak zašle přihlašovateli či jeho zástupci potvrzení o převzetí přihlášky k předání do OHIM, v němž potvrdí datum a počet stran přihlášky.

V případě, že je přihláška podávána nepřímou formou, tj. je podána u jiného úřadu než u OHIM, musí příslušný úřad učinit veškerá opatření k tomu, aby předal přihlášku OHIM do dvou týdnů od data podání.

Možnost nepřímého podání se týká pouze přihlášek zapsaných (průmyslových) vzorů Společenství, žádné jiné podání směřující do OHIM nelze učinit nepřímo prostřednictvím Úřadu průmyslového vlastnictví.

Datum podání přihlášky zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství se rovná datu, kdy byla přihláška doručena do OHIM nebo, v případě nepřímého podání, kdy byla doručena do Úřadu průmyslového vlastnictví k předání do OHIM. K tomu, aby přihláška získala datum podání, je nutné, aby obsahovala obligatorní náležitosti kterými jsou žádost o zápis průmyslového vzoru Společenství do rejstříku, údaje

umožňující zjistit totožnost přihlašovatele, vyobrazení průmyslového vzoru, které lze reprodukovat, popřípadě může být vyobrazení nahrazeno vzorkem výrobku, ve kterém je vzor ztělesněn.

Každá přihláška zapsaného průmyslového vzoru Společenství je předmětem průzkumu OHIM.⁶³

Do rámce věcného průzkumu přihlášky zapsaného průmyslového vzoru Společenství, který je prováděn v rámci jejího formálního průzkumu, nespadá průzkum novosti a individuální povahy jejího předmětu. Toto je významný procedurální rozdíl v poměru k průzkumu přihlášky průmyslového vzoru v České republice.

I když OHIM neuskutečňuje přímo věcný průzkum přihlášky zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství, tak v rámci formálního průzkumu tím, že zjišťuje, zda (průmyslový) vzor, o jehož ochranu je žádáno, odpovídá definici (průmyslového) vzoru podle čl. 3 písm. a) nebo zda neodporuje veřejnému pořádku či dobrým mravům podle čl. 9, provádí v podstatě i věcný průzkum přihlášky, i když v omezeném rozsahu.

V případě, že přihláška obsahuje všechny náležitosti, zapíše OHIM (průmyslový) vzor Společenství do Rejstříku a v nejbližším možném termínu zveřejní vzor ve Věstníku (průmyslových) vzorů Společenství.

Zjistí-li OHIM nedostatky, které je možné odstranit, vyzve přihlašovatele k jejich odstranění a stanoví k tomuto přiměřenou lhůtu. V okamžiku, kdy přihláška (průmyslového) vzoru Společenství neobsahuje náležitosti, které nařízení Rady (ES) č. 6/2002 stanovuje v čl. 36 odst. 1 (např. přihláška neobsahuje žádost o zápis, údaje umožňující identifikaci přihlašovatele, ...) má toto za následek, že přihláška se nepovažuje za přihlášku zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství. Neodstranění jiných nedostatků přihlášky vede k jejímu zamítnutí (např. nejsou-li zaplaceny příslušné poplatky).

⁶³ cit. dílo poznámka č. 4., str. 117

11.3 Prohlášení neplatnosti (průmyslového) vzoru Společenství a právo majitele vzdát se (průmyslového) vzoru Společenství

(Průmyslový) vzor Společenství může být prohlášen neplatným nebo se ho majitel může vzdát.

(Průmyslový) vzor Společenství lze **prohlásit za neplatný** pouze z důvodů, které jsou uvedeny v čl. 25 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 (např. pokud průmyslový vzor nespĺňuje podmínky novosti, individuální povahy, zpřístupnění veřejnosti; je třeba podotknout, že tyto důvody korespondují s důvody, které stanoví ZOPV), které jsou jak povahy absolutní tak i relativní. Prohlášení (průmyslového) vzoru Společenství za neplatný má účinky *ex tunc*, tj. jako by od počátku neměl účinky stanovené v tomto nařízení.

I v tomto případě lze nalézt podstatné rozdíly mezi zapsaným (průmyslovým) vzorem Společenství a nezapsaným vzorem. Prohlásit zapsaný (průmyslový) vzor Společenství za neplatný může buď OHIM – na základě žádosti jakékoli fyzické či právnické osoby, nebo soud pro (průmyslové) vzory Společenství – na základě protinávrhu v řízení o porušení práv.

Majitel zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství se může tohoto vzoru **vzdát** písemným oznámením OHIM (takové nabývá účinnosti zápisem do rejstříku *ex nunc*). V případě nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství může jeho neplatnost prohlásit pouze soud pro (průmyslové) vzory Společenství, a to na základě žádosti podané k tomuto soudu nebo na základě protinávrhu v řízení o porušení práv.

12 VZTAH NÁRODNÍCH ZAPSANÝCH PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ A (PRŮMYSLOVÝCH) VZORŮ SPOLEČENSTVÍ

Dne 13. října 1998 došlo k přijetí **Směrnice č. 98/71 Evropského parlamentu a Rady o právní ochraně průmyslových vzorů.**

Tato směrnice harmonizovala právní předpisy členských států v základních oblastech, jako jsou základní podmínky pro poskytnutí ochrany, doba trvání ochrany průmyslového vzoru, úprava odmítnutí a neplatnosti, obsah práv vyplývajících z ochrany průmyslového vzoru.

Cílem harmonizace bylo co nejvíce přiblížit právní předpisy jednotlivých členských států tak, aby rozdílné právní úpravy co nejméně ovlivňovaly fungování jednotného vnitřního trhu s výrobky, které jsou chráněny průmyslovým vzorem.⁶⁴

Členské státy měly povinnost implementovat zmíněnou směrnici do národního zákonodárství nejpozději do 28. října 2001. Česká republika byla povinna implementovat tuto Směrnici ke dni přístupu k Evropské Unii (k 1.5. 2004). Členské státy jsou povinny chránit (průmyslové) vzory zápisem a udělovat jejich majitelům výlučná práva, která jsou stanovena v čl. 3.

Podmínkami pro poskytnutí ochrany (průmyslového) vzoru jsou novost a individuální povaha.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady obsahuje v čl. 1 vymezení některých podstatných pojmů – „(průmyslový) vzor, výrobek, složený výrobek“ viz níže.

Směrnice však nevyřešila problematiku teritoriálního účinku ochrany průmyslových vzorů. Podmínkou pro získání ochrany průmyslového vzoru ve více

---

⁶⁴ <http://epravo.cz>

<http://eur-lex.europa.eu>

<http://upv.cz/>

cit. dílo poznámka č. 4., str. 119

podrobněji viz. Kopecká, Světlana, Průmyslové vlastnictví v Evropských společenstvích časopis Průmyslové vlastnictví, ročník 7-8/2000, str. 143 a násl.

členských státech byla registrace v každém takovém členském státě podle národního práva daného státu. Takové řešení bylo nejen zdlouhavé a vázala se na něj řada poplatkových povinností a nákladů. Řešení zmíněného problému přineslo až nařízení Rady ES č. 6/2002, kterým byl vytvořen (průmyslový) vzor Společenství.⁶⁵

Přístupem ČR do EU začaly na našem území platit přímo také předpisy, kterými byla zavedena ochrana některých předmětů průmyslového vlastnictví jednotně a nedílně na celém území EU. V oblasti problematiky průmyslových vzorů je stěžejním předpisem nařízení Rady (ES) č. 6/2002 o (průmyslových) vzorech Společenství.

Přístup České Republiky do EU způsobil, že účinky již existujících (průmyslový) vzorů Společenství se dnem přístupu rozšířily na celé území České republiky. Aby nedocházelo k nejasnostem ohledně výkladu tohoto základního principu, byla do přílohy II a IV Smlouvy o přistoupení České republiky, včleněna ustanovení, která doplňují původní nařízení. Tyto nové články podrobněji stanovily, v čem spočívá rozšíření účinků.

Do nařízení Rady (ES) č. 6/2002 byl doplněn nový **článek 110a**.⁶⁶

Ode dne přistoupení České republiky se (průmyslový) vzor Společenství chráněný nebo přihlášený podle tohoto nařízení přede dnem přistoupení rozšiřuje na území těchto členských států tak, aby měl stejné účinky v celém Společenství (odst. 1).

To znamená, že majitel jak zapsaného tak i nezapsaného (průmyslového) vzoru Společenství, který požívá ochrany podle nařízení, má na území ČR vůči porušovatelům stejná práva, jaká měl až dosud v ostatních členských státech EU. Tato práva však nemůže uplatnit ve vztahu k porušení, k němuž případně došlo v období před přístupem ČR do EU.

K rozšíření účinků dochází automaticky – bez jakéhokoli projevu vůle či administrativního úkonu ze strany majitele vzoru.

---

⁶⁵ <http://www.upv.cz>

⁶⁶ podrobněji viz. Kopecká, Světlana, Ochrana průmyslového vlastnictví po přistoupení ČR do EU časopis Průmyslové vlastnictví č. 5 – 6/2003, str. 81 a násl.

Příhláška zapsaného (průmyslového) vzoru Společenství nesmí být zamítnuta na základě důvodů uvedených v čl. 47 odst.1, pokud se tyto důvody staly použitelnými pouze v důsledku přistoupení nového členského státu (odst. 2).

Podle nařízení OHIM přihlášku vzoru zamítne, pokud zjistí, že neodpovídá definici, podle níž se průmyslovým vzorem rozumí vzhled výrobku jako celku nebo jeho části vyplývající z jeho znaků, zejména z linií, obrysů, barev, tvaru, struktury povrchu, a/nebo materiálu výrobku jako takového, a/nebo jeho dekoru, nebo odporuje-li veřejnému pořádku nebo dobrým mravům.

(Průmyslový) vzor Společenství uvedený v odstavci 1 nesmí být prohlášen za neplatný podle čl. 25 odst. 1, pokud se důvody neplatnosti staly použitelnými pouze v důsledku přistoupení nového členského státu (odst. 3).

V čl. 25 nařízení je uvedena řada důvodů prohlášení neplatnosti, z nichž některé jsou povahy absolutní (vzor nespĺňuje znaky definice, není nový, nemá individuální povahu, porušuje čl. 6 ter Pařížské úmluvy,...), jiné jsou povahy relativní (konflikt se starším právem). Existence starších práv v novém členském státě z doby před přistoupením není důvodem k prohlášení průmyslového vzoru Společenství za neplatný. V době, kdy byla ochrana vzoru poskytnuta, totiž tento konflikt neexistoval, neboť tato starší práva existující v ČR byla tehdy irelevantní.

Přihlašovatel nebo majitel staršího práva v novém členském státě může bránit užívání (průmyslového) vzoru Spol. spadajícího do čl. 25 odst. 1 písm. d), e) nebo f) na území, kde je starší právo chráněno. Pro účely tohoto ustanovení se „starším právem“ rozumí právo nabyté nebo přihlášené v dobré víře před přistoupením (odst. 4).

Starším právem se zde rozumí průmyslový vzor chráněný podle národního práva, případně přihláška takového vzoru. Důležité je, že tato práva nemusí být skutečně, tedy prioritně starší, postačí, že jde o práva „předpřístupová“, tedy nabytá před přistoupením (před 1.5. 2004). Podmínkou uplatnění těchto práv je opět skutečnost, že práva byla nabytá v dobré víře.

Odstavce 1, 3 a 4 se vztahují rovněž na nezapsané (průmyslové) vzory Společenství. Podle čl. 11 nepoživá (průmyslový) vzor, který nebyl zpřístupněn veřejnosti na území Společenství, ochrany jako nezapsaný (průmyslový) vzor (odst. 5).

Vedle zapsaných (průmyslových) vzorů Společenství, které jsou chráněny na základě zápisu do rejstříku vedeného u OHIM, a jejichž ochrana trvá až 25 let a týká se jakéhokoli užití vzoru, existují také vzory nezapsané, které požívají ochrany 3 roky od okamžiku, kdy byly zpřístupněny veřejnosti na území EU. Jejich ochrana se vztahuje pouze na úmyslné napodobení vzoru.

ZÁVĚR

Právní ochrana průmyslového vzoru má na území České republiky dlouhodobou tradici. Počátky právní ochrany průmyslového vzoru lze nalézt již v 19. století. Po celou dobu svého vývoje byl průmyslový vzor legislativně spojován s jinými předměty průmyslového vlastnictví. Konec tomuto legislativnímu spojení učinil až zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích.

Právní úprava ochrany průmyslových vzorů podle nové právní úpravy reflektuje mezinárodní závazky České republiky. Nejde jen o obecné principy, které zakládá PUÚ, ale zejména o zásady ochrany těchto předmětů podle dohody TRIPS a nového znění Haagské dohody o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů a dalších.

Na počátku devadesátých let bylo přistoupeno k harmonizaci českého práva na ochranu průmyslového vlastnictví s obdobným systémem členských zemí Evropské unie. Přístupem České republiky do EU začaly na našem území platit přímo předpisy, kterými byla zavedena ochrana předmětů průmyslového vlastnictví jednotně a nedílně na celém území EU – v případě průmyslových vzorů šlo o nařízení Rady 2002/6 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství.

Nový zákon přinesl nejen komplexní a přehlednou úpravu průmyslových vzorů, ale napravil i nedostatky dřívější právní úpravy. Zákon především vytváří nové obsahové pojetí podstaty průmyslového vzoru, prodlužuje dobu ochrany průmyslového vzoru, zavádí institut rozdělení hromadné přihlášky apod.

Co je nezbytné uvést k podstatě průmyslového vzoru?

Pokud vzpomeneme na znění § 2 ZOPV, můžeme říci, že průmyslový vzor je vizuálně vnímatelná vlastnost výrobku, kterou mu vedle ostatních jeho charakteristik dal jeho tvůrce. Charakteristickým rysem průmyslového vzoru jsou tedy znaky estetické, nikoli technické.

Průmyslový vzor je způsobilý k ochraně, splňuje-li podmínky ochrany zákonem stanovené. Je požadováno, aby v době podání přihlášky byl vzor světově nový a vykazoval individuální povahu.

O zápis průmyslového vzoru do rejstříku se žádá přihláškou průmyslového vzoru na formuláři vydaném Úřadem průmyslového vlastnictví. Pokud přihláška splňuje všechny náležitosti dané zákonem, vydá Úřad přihlašovatelovi dokument „osvědčení na průmyslový vzor“.

Subjektivní práva, která jsou s průmyslovým vzorem spjata, lze rozdělit na práva k průmyslovému vzoru a na práva plynoucí ze zápisu průmyslového vzoru. Práva z průmyslového vzoru jsou chráněna soukromoprávními i veřejnoprávními prostředky ochrany.

Právo ze zapsaného průmyslového vzoru zaniká, jestliže uplyne doba ochrany, nebo se jej vlastník vzdá. Důvody pro výmaz průmyslového vzoru z rejstříku jsou taxativně dány zákonem.

Cílem této diplomové práce bylo seznámit čtenáře s problematikou právní úpravy průmyslového vzoru. Výklad současně platné právní zákonné úpravy je rozdělen podle stěžejních oblastí právní úpravy průmyslového vzoru.

Při zpracování problematiky průmyslového vzoru byla odborná knižní literatura doplňována ke konkrétním otázkám informacemi z odborných článků publikovaných v časopise Průmyslové vlastnictví. K doplnění textu poslouží též rozhodnutí Úřadu či soudu.

Součástí diplomové práce je i samostatné pojednání o (průmyslovém) vzoru Společenství.

Za podrobnější úvahu by stála otázka, zda Česká republika jako stát, uplatňující věcný průzkum přihlášky, se vůbec může stát signatářem Haagské dohody o mezinárodním přihlašování průmyslových vzorů a modelů.

Stejně tak by stál za podrobnější úvahu vývoj (pro futuro) problematiky ochrany náhradních dělů určených k obnově původního vzhledu složených výrobků. Z uvedených materiálů se lze spíše přiklonit k řešení, že jde o logický důsledek práva na duševní vlastnictví.

Na závěr je třeba konstatovat, že se donedávna poměrně opomíjenému průmyslovému vzoru začíná věnovat větší pozornost.

Pokud tato diplomová práce přispěla alespoň částečně k osvětlení této problematiky průmyslových vzorů, pak splnila svůj zamýšlený účel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

Madar, Zdeněk, a kolektiv, Slovník českého práva 3. rozšířené a podstatně přepracované vydání
Praha: nakladatelství Linde, 2002

Horáček/Čada/Hajn, Práva k průmyslovému vlastnictví
Praha: nakladatelství C.H. Beck, 2005

Horáček, Macek, Sběrka správních a soudních rozhodnutí ve věcech
Průmyslového vlastnictví
Praha: nakladatelství C.H. Beck, 2007

Slováková, Zuzana, Průmyslové vlastnictví
Praha: nakladatelství LexisNexis, 2006

Rýdl, Jan, Průmyslový vzor a zpracování přihlášky průmyslového vzoru
Úřad průmyslového vlastnictví, 2002

Knap, K., Oporová M., Kříž J., Růžička M., Práva k nehmotným statkům
Praha : CODEX nakladatelství Hugo Tritia, a.s. 1994

Dobřichovský, Tomáš, Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví
v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO
Praha: nakladatelství Linde, 2004

Ježek, Jiří, Právo průmyslového vlastnictví, Právní předpisy
a mezinárodní smlouvy s výkladem a judikaturou
Praha: nakladatelství Linde, 1996

Čada, Karel, Průmyslověprávní informace
Praha: Univerzita Karlova v Praze nakladatelství Karolinum, 2002

Dědič Jan, Čech Petr, Obchodní právo po vstupu ČR do EU, 2. doplněné a aktualizované vydání

Praha: nakladatelství Bova Polygon, 2005

Jakl, Ladislav, Evropský systém ochrany průmyslového vlastnictví a jeho vliv na vývoj v ČR

Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2003

Jakl, Ladislav, Práva na označení a průmyslové vzory

Praha: Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů, 2003

Jakl Ladislav, Logické postupy při práci s vynálezy, vzory a označeními

Praha: Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů, 2003

Bureš, J., Drápal L., Krčmář Z., Mazanec M. a kol., Občanský soudní řád, komentář. 7. vydání.

Praha: nakladatelství C.H. BECK, 2006

Malý, Josef, Obchod nehmotnými statky

Praha: nakladatelství C.H. Beck, 2002

Telec, Ivo, Tůma, Pavel, Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana

Brno: nakladatelství Doplněk, 2000

Eliáš, Karel, Bejček, Josef, Hajn, Petr, Ježek, Jiří a kol., Kurs obchodního práva, obecná část. Soutěžní právo, 5. vydání

Praha: nakladatelství C.H. Beck, 2007

Internetové stránky:

Oficiální stránky Úřadu průmyslového vlastnictví

<http://www.upv.cz/>

<http://epravo.cz>

<http://curia.europa.eu>

<http://dbr.upv.cz>

<http://mvcr.cz>

<http://eur-lex.europa.eu>

<http://www.europarl.europa.eu2005>

<http://isdv.upv.cz/dbr/spring/showCategory>

Články:

Čermák, Karel, Dispozice s průmyslovými právy,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 1-2/2003

Hipšrová, Alena, Ochrana náhradních dílů průmyslovým vzorem

na pozadí harmonizace v EU,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 11-12/2003

Rýdl, Jan, Nový zákon o ochraně průmyslových vzorů,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 11-12/2000

Rýdl, Jan, Nový zákon o ochraně průmyslových vzorů,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 1-2/2001

Rýdl, Jan, Rozbor účasti ČR v systému mezinárodního zápisu průmyslových

vzorů podle Ženevského znění Haagské dohody,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 3-4/2001

Rýdl, Jan, Rozdělení hromadné přihlášky průmyslového vzoru,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 3-4/2003

Rýdl, Jan, Barevné nebo nebarevné vyobrazení průmyslového vzoru?

časopis Průmyslové vlastnictví č. 9-10/2005

Kopecská, Světlana, Vzor Společenství,

časopis Průmyslové vlastnictví, č. č. 3-4/2002

Kopecská, Světlana, Průmyslové vlastnictví v Evropských společenstvích

časopis Průmyslové vlastnictví, ročník 7-8/2000

Kopecská, Světlana, Nová směrnice ES o vynucení práv k duševnímu
vlastnictví

časopis Průmyslové vlastnictví, č. 9-10/2004

Kopecská, Světlana, Přístup ES k Ženevskému aktu,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 1-2/2006

Kopecská, Světlana, Přístup ES k Ženevskému aktu Haagské dohody o
mezinárodním zápisu průmyslových vzorů,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 3-4/2007

Kopecská, Světlana, Ochrana průmyslového vlastnictví po přístupu ČR do EU

časopis Průmyslové vlastnictví č. 5 – 6/2003

Faladová, Adéla, Příprava hodnocení směrnice 2004/48/ES o dodržování práv
duševního vlastnictví

časopis Průmyslové vlastnictví, č. 5-6/2006

Kupka, Petr, Zastavit či nezastavit aneb hodnota průmyslového vlastnictví jako
předmět zástavního práva,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 5 – 6/2003, str. 109 a násl

Kupka, Petr, Trestněprávní aspekt ochrany průmyslového vlastnictví,

časopis Průmyslové vlastnictví č. 7 – 8/2001

Koukal, Pavel, Průmyslové vzory a díly užitého umění

časopis Průmyslové vlastnictví č. 1 – 2/2007; 3 – 4/2007; 5 – 6/2007,

Přehled právních předpisů:

- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 81/2005 Sb.
Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění zák. č. 501/2004 Sb.
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.
Zákon č. 643/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví
Listina základních práv a svobod (vyhlášena usnesením předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb.).

Přehled dokumentů Evropské unie:

Směrnice Evropského parlamentu (ES) č. 98/71 z 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů.

Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/48 ze dne 29. dubna 2004 o vymáhání práv duševního vlastnictví.

Přehled mezinárodních smluv:

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883. Vyhl. č. 64/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 81/1985 Sb.

Haagská dohoda o mezinárodním přihlašování průmyslových vzorů a modelů ze dne 6. listopadu 1925, revidována v Londýně dne 6. června 1934 a v Haagu dne 28. listopadu 1960.

Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů, podepsaná v Locarnu dne 8. října 1968. Vyhl. č. 28/1981 Sb., ve znění vyhl. Č. 85/1985 Sb.

Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), příloha Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. Sdělení č. 191/1995 Sb.